

అమృతం

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 18 తేది సోమవారము

ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ తృతియ 3.

No. 270

సంచిక ౨౩౦

అమృతంజనము

అన్ని వ్యాధులకు పరమామృతము

ప్రతివారము తులం 1-కి రూ. ౩-4-0

— సీసా 1-కి ౧-8-0 అంబుల మోత్రము

తలనొప్పుల మోత్రము. వాయువునొప్పు మోత్రము.

పొన్నపునొప్పుల మోత్రము. పొన్నపునొప్పుల మోత్రము.

పనమూలికలచే హింసకావేరమంగి

తయారుచేయబడు మంచిమంగి.

మీవాసనగలిగియుండును.

దీనిని విశేషములలోకూడ వాడుచున్నాడు.

శంకరాచార్యులచేత తయారుచేయబడును.

అమృతంజనము డిపో, నెం. 109, పోస్ట్ బాంబాయి. తే. 6, 7 తంబుశెట్టిపి, వార్డిటవుక్. మద్రాసు.

అత్తలశ్శాటమున కోర్కెని

కోర్కెద ప్రలాపము.

1915 మార్చి 31 తేది లోపల అర్థశా
పంపువారి పరిశీలన.

మేమిదెవరికోర్కె ప్రకటనను ప్రతిపక్షమున
నందు నుండునట్లు పంచితేట్టుటకై ఒక్క అర్థా తపాల
బిళ్లను పంపువారి కోర్కెద ప్రలాపము ప్రకటించి
యుంటేమి, వీధిసాదలకు పట్టమైయుండుటచేత అర్థశా
బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీవఱకు పంపింపుము
గా సంప్రదించు. ఈకోర్కెద ప్రలాపమును పంపుటకు విద్యో
గియూ యధ్యక్షులవారికి జనవరి 31 లోపుగ పంపు
రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుటకు ఒక్కొక్క భాగము తపాలఖర్చుల
తో 0-10-0 కు పంపుము. ఇది మామూలుభాగముగలది.
కోర్కెద ప్రలాపము కోర్కెద యధ్యక్షులవారికి పంపుటకు, అర్థశా
కాదును పంపించు. ఆనందనామ సంవత్సరమున జరిగిన
చిరునామా:— ముసీరీయరు వాచ్ కంపెనీ.
పోస్టుబాక్సు 167, మద్రాసు
అమ్మకర తాంబూల మోత్రము.

ముసీరీయర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.
కొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0. పోస్ట్ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డేములమీద
మాకంపెనీ చేయి ఎక్కువసేరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది మామూలు కండ్లపై తలచిగ
మును, డబ్బులూక్ అను గ్లాసు
కోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమూత లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీసు పండి
మాత్రే తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కును.
ఒకరొక్కనను తీయుమరను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
తీయి. చాల కాలము పనిచేయుటకై, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిరియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును. ఇదివఱకు
గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున
కనీసులు కొని పంపింపించినది, వేలములు లేదును ?
ముసీరీయర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాసు

కస్తూరి.
విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందకి, బాలింతిగొగములకు,
వారములకు. చిక్క బిడ్డల జబ్బులకు తుస్తికి కస్తూరి యుపయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న విలువగలదేమియు నవసర సమయములందు దొరకుట
కుష్టము. మా డిపోయింటలి కస్తూరి, యం దిత్తర భద్రాచల
తేవియును తేర్చబడెను. ఇంతకలకు మాతావు నంది కొన
వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి
పరీక్షించిన విషయము తెలియగలదు. అట్లు చేయటమన కలిశి
కస్తూరిని గాని మోసపోయి. తులం 1-కి రూ. 80-0-0

అదిపచ్చికాన లేక జిన్న
తులం 1 కి రూ. 3-4-0
గోరోజనము
తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము
కచ్చీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము
ముఖో పంపు తో
ముటవలన చిగుడు
గట్టిపడును. చిగుళ్ళు
నుండి రక్తము ప్ర
వించుకొనును. నో
టికొద్దంధము లేక
యుండును. పంపు
ముత్తముల న తె
ల్లెలుగా నుండును.
అనేకులవల్ల ప్రత్యేక వాడబడు చున్నది. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతంజనము 2 పో, 109 పోస్ట్ బాంబాయి
అమ్మకర తాంబూల మోత్రము. తే. 6, 7 తంబుశెట్టిపి, మద్రాసు.

వేంకటాద్వయ కవిచిత్ర విశ్వగుణావళి

ఆంధ్రపద్య తీకాతాత్పర్య సహితము.
ఇంతకు వరకు తెలుగు పద్యములు, తీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, విభిన్నములు, అలంకారము
లును, పంజాగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భారతీయమునందలి యాదా విశేషములు తెలుగు
సంఘములము, గుణవోషములను సహజముగ వర్ణనాకోరణి విరచించు ప్రయత్నము. అందుగా వాయు భాగ్యత్రయ
లను కవిరామకృష్ణులను ప్రతినిధిములు గావించి దాని కన్నెలచే చిత్తముగా వాపునట్టి కృతి. ఈ కవిభాగ్యత్రయ
సాంకయగా కృతాను విశ్వామిత్రులవే చెందు సంధ్యయు అకాశ సంధ్యలై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చ
టచ్చట సంవర్తించువును అయ్య వస్తువులందు గ్రహించి గుణవోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు వినియెగా
లొకయనకుండు వస్తువులన్నియు నోషయు ముత్యములేకాని శుభ్రప్రధానములుగావు. అయినచు వారివారికి దగియు
గుణవోషముగా నుండినట్లుయిన గుణవర్ణములను; నోషములు మెండుగానండిన నోషవర్ణములను. వాస్తవ
వర్ణన మానుకొని అందలి నోషములను సాదించక గుణములనే గ్రహించి చిత్తించెడు మార్గమున వేదకవల
యను. ఇది చిత్రించు ప్రయత్నంపద్యముగల నెక్కువ వస్తువుల గుణవోషములు నెలియును. దీని వెల 2-8-0
దీనిని ఎక్కువ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాలికొనెయి చేసి యున్నాము.
అర్ వేంకటాద్వయ అన్ కంపెనీ.
ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మద్రాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథముల.

ఆర్యవక్తాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అరఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు నుపాయములను ఆయరఖులచే రోగసామాన్యమును నివృత్తిపజేయు పద్ధతులను, డెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్కొనబడిన మూలికలే గాక యానాని వైద్యమునకు నుంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప చెలియగలదు.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ॥ 2-0-0	6. పక్షికర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. పథ్యావద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగ్రస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది ఆయుర్వేదము 1915
5. కల్పకంఠము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధిపతి:—
12, తంబులెట్టి వీధి, వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశిశుల చందాదారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి గాటుగదాలు రద్దించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను డెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోవారి మాడుకూర్పుముల మందులను గొనిన వారలకు వచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-1-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము. *

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. ముం॥ కిటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

107, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యుద్దేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైనవంగు. ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియైదేండ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము శోగలవు. శ్రుతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

ఉమ్మడి రామయ్య శైట్టి, గురుసామి శైట్టి కంపెనీ,

ప.రావువర్తకము-మదరాసు ఈస్టు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమునం దగుపదునెట్టిన్ని యింకా యితరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్, చక్రసాన, వైసాన, పల్లెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు, వైక్రాంతములు, రోజాల్లాలు అను మేలు వైక్రాంతములు, స్పటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్పకములు, మంచిపనిమొదలయిం చి శోభాయమానముగా జీవరత్నములన్ని మిరియుండనట్టి వాటినిన్ని వారువారు కోరుకట్లు తయారుచేయించి సరసముగా పంపించగలము.

ప్రథమమున ఆర్డరుపంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థకనామముగల సరాలు వర్తకులమని చెలిసి కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదేశపు కానుకలను గోరువారు ప్రార్థితులు.

నభభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిచ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయుక్రమముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోశింబిరిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్రమముగలదు. వేయెల, శివీర్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పుగటియిండా కేయన్నొక్కదినంబు చేప్పిన ప్రహ్లాదేశ్వరు పడతియొక్క వివోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మామిలాసము:—

ప్రొక్ వాచ్ అండ్ కంపెనీ

45 మాలాసా రోడ్, మద్రాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సోమ్మ తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు! వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన సైక్లు. 59 రూపాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాలిలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సన్ అండ్ కంపెనీ,

164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు.

శిశుద్రాహుడు వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషము కథనము)

సైనిక ప్రదర్శనము.

శిశుద్రాహుడు జనరీ:—ఈ నెల మొదటి తేదీ (హుజు సంతకారాది) యదయమున ఈపుర పరమర విశాల ప్రదేశమున (వెరదే మైదానములో) శిశుద్రాహుడు, బాలరములలోని బ్రతిష్ఠ వైద్యములయొక్కయు, హైదరాబాదునుండి వచ్చిన

“కవిరత్న స్మృతి”

కా.బోరా! కట్టిడి దైవమాదయమునుం తెలుగు గంభీర శివీరిక జగతిజనములను బెల్లించుకొని యే తిరు స్వామిలైన దుఃఖమున వాక్కింద్రయ మాయాంధ్రభాషా రక్షాపరతంత్రు రత్న కవినీ సామ్యమున శేషుతే. 1

నీ. జీవచ్ఛవంబు చెప్పదక్కిన భావ సంతకంబిచ్చి సాక నెరచు, ఖలమైన సాంఖ్యంబు నిల నధుంపంక నాచార్యుడై కీర్తి సంపద నెరచు, విశ్వేశ్వరీయమ ధ్యేయంబును లోక ర్మతంబు సర్వంబు వినిచె నెరచు, నూతనకృత్త విసోదస్యస్థిఁ గవి బ్రహ్మలింగమును బడసె నెరచు,

తే.గీ. శ్రీమహా మహాపద్యాయ శీర్షుడెవ్వర, డట్టిమణి కవీశుని శత హామయంబు, లై న నిండక పూర్వమే యపహరింపంక గట్ట దెరచు! నీకేమి చెట్టమాడె.

చటానద-నీ. నిరతంబు కడగని హామహాంబునఁ దనరెడు భావము తెల్లినీడి, నీపాద సేకమై నిర్ముల సాండిత్య దనిసిన శిష్యబృందంబు: బాసి, నీకీర్తి చంద్రికల్ నిఖిలాశలను బర్యవసాని సాక్ష్య కోటివీడి, నీయందఁ గైకొని నిర్దుండ యశమునఁ బరగిన యాంధ్ర సోదరుల బాసి, యావె దైవంబుగ నెంచుకొనిన సహ ధర్మచారిణి నవా భగవత్తేసి, బాల్యంబున నె యొకఁ బరగఁచుండిన యట్టి పలుపుర నీడు కిడ్డలపాసి.

తే.గీ. విహికపదంబు కడతున్న ముతయ రోకి, చిరతరానంద పదమను జేరితొక్కొ, ప్రభుత కొక్కొండ వేంకట రత్న శర్మ, మహిత జననత కర్మ! స స్యాస్య భర్మ!

మ. నగలంగూరిది న శేషుల్లాడిగి విన్నాణంబు పొల్పార నీ సాగసుక లోకముకల్ల వైభవమునం జూపించిని న్నోచెనీ జగతిస్వామి రత్న మేగె నికవా సన్మాకృత్యోదయ్యనే పగిదిం దేకలదావో యకట! దౌర్భాగ్యంపు భాషానీతి!

నీ. రవిగానుపించని దిగసంబు రూపించి కనుపించె నాంధ్రలో కలయినేడు, పద్మంబు లేవట్టి పద్మాకరము మాడ్చి ననురణ భాషాస్య యంబు నేడు, చంద్రరహితమైన కార్మిక బోలయఁ దనరెను సాంఖ్యికా శ్రుంబు నేడు, గురురత్నమునుబాము కూర్చి శిష్యుని భాతి జగితను మతరహా స్వంబు నేడు,

తే.గీ. ఆకట! నీ వప్రమింపంక గభిజగతి, సంతమ సమతంబయ్యెను సకలశిక్ష, నీవు లేటిలోపంబు నెన్నెదరమె, ప్రకట ధీసాంద్ర వేంకట రత్న చంద్ర!

తే.గీ. ఇహము నెల్లను గలివి సమధిగతి న, వారితానంద మొనఁగు నిర్వాణభద్రవి, గూడఁ గలవంక నేగిన కోవిదురద, లైన నీయాత్మ ఘనశాంతి నందుఁగా!

- (1) పుట్టెల శ్రీరామశాస్త్రి, (ధీమణి పులికాడపతి.) (2) బందారు తమ్మయ్య, ఆమలాపురము.

కొలిది నిజము వైద్యములయొక్కయు, ప్రదర్శనోత్సవము జరు పుడెను. జనరీ ఆఫీసున కమాండింగ్ ది డివిజను, తక్కువల ఉన్నతవైద్యోవ్యక్తులను కచ్చిముడిసి. య ద్దమువలన పటాలముల నేరములు పోరాటము నకు వెల్లియున్నం దనువైద్యుల సుశిక్షితతీసిప్పటికి, కెరిటోయల్ పటాలములు చాలవరకు దస్సాభ్యుత పరిపూర్ణిచేసినవి. ఇంకను కొన్ని కెరిటోయల్ పటాలములు రానున్నదని తెలియచెప్పెడిది.

మహాయుగాలేటి.

మాపురపంపలియన్నత పాతశాలయగు మహాయుగాలేటి కట్టకలకు ప్రధానోపాధ్యాయుడు నియమింపఁబడి వారని తెలియజేయుటకు సంకమయ్యెడిది. పాల్గొంటుండి రామచంద్ర ఆయ్యర్ డి యే, యల్, టి. గారు ఈనెలారం భముననేకద్వి ట్రిక్స్యన్ నెలవులలోనే చాట్టితీసికొనినారు. ఈయున్నతపాతశాల స్థాపింపఁబడి యిప్పటివఱకు సంవత్స రములైనను, ప్రధానోపాధ్యాయపదవికి బ్రాహ్మణేశ్వరులనే నియమించుచుండినందున, ఆ య్యగు గారు నియమింపఁబడట నొప్పవీశేషము. ఆంధ్రోపాధ్యాయపదవి, సహాయాంధ్రో పాధ్యాయపదవి సయితము క్రమముగా కవులపు పీఠికర య్య పాకయాశికారికి, చివుతుల అప్పయ్య శాస్త్రి గారికి, యియ్యబడినవి.

సిల్వో కోర్టు.

ఆదిమండియా, ఇచ్చటి సిల్వోకోర్టులోని, గుమాస్తా లను, నియమించుటకును తీసివేయుటకును మొదలయిన అధికా రములు, కంటోన్మెంటు మేజిస్ట్రేటు గారికేయుండి, సిల్వో కోర్టు కంటోన్మెంటు ఆఫీసులో నొకశాఖగాఁ బరిగణింపఁబడు చుండెను కాని కేరింగ్రాచాడలో విశేషభాగమును నివీలింపు నుగామార్చి, అందులకొక ప్రత్యేక పురపాలకసంఘము నివీల్ జడ్జి, టవున్ మేజిస్ట్రేటును నియమింపవలయునని నిశ్చయిం పఁబడి నప్పటినుండి సిల్వోకోర్టులోని గుమాస్తాలను నియమించు తొలగించు మున్నగుసాధికారములు సిల్వో జడ్జిగారికే యుండవల యుననుసంకముకై ప్రత్యక్ష ప్రములలోనుండిన, తమసాం తముననే యీ యంశము వైదిగానే హామ్యుతమయినదని తెలియజేయుటకు సంకసించుచున్నారము.

స్వామి యోగేశ్వరానందులవారు.

బెంగళూరులో ఉట్టారునందలి “గామకృష్ణమతము”న కన్యకులయిన శ్రీస్వామియోగేశ్వరానందుల వారిపురమం దలి “వైమెడే హాలు” లోను, హయ్యద్రాహుడులో “దికృష్టాన సమాజ” మందిరమునందు ఇప్పటికి నుమారు నెలనాఁజులనుండి వదిలన్నొండ పన్యాసముల నొనంగినారు. వీరియపన్యాసము లు, విరువారి మనయలలో మలభముగ నాటునవిగను, అత్యంత తము నీతివిధికములగు, వీరివాక్యరీ అప్రతిహతముగను, ఉపహలంకార శోభిముగను మిక్కిలి మనోహరముగను ఉండి, శ్రోతులవిశేషముగ నాకర్షింపిడినవి. చిరకాలముగ నింత మంది శ్రోతలను ఏమిపన్యాసములను ఆకర్షించియుండలేదు.

కాలమానము.

ఈ ప్రాంతములలో చరియొక్క అధికము నిలకడగా ఉన్నది. కాని సాధారణముగా ప్రాతకాలముల మంచువరి యుటకాని, పొగమంచు భూమ్యాకాశములను గ్రమ్మి మార్మ రక్తిని మరుగుపరుచుటకాని సంభవించుటలేదు. రెండ మూడు దినములనుండి పగటివేళల యెండనేడిమి కొంచెము కొంచెము తీవ్రతను బొందుచున్నట్లు తోచెడిది.

దెవరాచి వార్తలు.

(మా విశేషవికథనము)

ధరణ.

దెవరాచి జనరీ 13:— నెయ్యి, ధాన్యము, తోళ్లకు ధరలు తగ్గినవి. మిప్పి, పొలదీప్తి, గాజుసామాన, కందు లకు ధరలు పెచ్చినవి. మొత్తముగాద ప్రతివత్సరము కేర్య ముచేసికొనటకు భయపడుచున్నాడు.

పాతశాలలు.

క్రిష్ణుము సెలవులకు మాయబడిన పాతశాలలు లేరన బడుటచే విద్యార్థులందరుతిరిగి వచ్చిచేరుటవలన పట్టణమునొక కళవచ్చి యావరించినది.

సంక్రాంతి పండుగ.

ఈ పండుగకు ఈ ప్రదేశములలో ప్రతివాడును సంతోషముతోనుండును. కూలితీసి జీవించు నిన్ను జాతులలో పండుగ అనినవో నొక, సంక్రాంతిపండుగ ననియే వారి యభిప్రాయము.

యము. ఎంత సామ్యధికిమిచ్చెదమనెను ఈ దినములలో వారు పనిచేయరు. వారకూడ ఈ రెండుదినములైనను సుఖముగ జీవించుటకూడ నెంతయో సంతోషముగ నన్నయది. తక్కిన వారిసంగతి వ్రాయనేల?

డి. పి. డబ్బ్యు.

అకట్టకర్త నాలుగుదండలమంది పనిచేయుచున్నాడు. కూలివాండ్రకు పూర్తి డబ్బు దొరుకుచున్నది. బహుశ్వరలో ప: పూర్తిచేయుటకై అధికారాలు ప్రయత్నములు చేయు చున్నారు. ఇప్పుడు విడిగడిన భాగమును మూత్రముకట్టి, విరు గకుండనున్న దానితో అతుకు వెట్టుదురుట, ఇది ఎన్నాళ్లు నిలు చునో తెలియకన్నది. ఈవిషయమై పూర్తిగ ఆలోచించియే యంగురు. నెంట్లో డికి జనుకు ఇంజనీయరుగానున్న రాబర్టు నొగగారిని గూర్చి కొంచెము ప్రశంసించవలసియున్నది. వీరు సాయంకాలము రింగుటలకు ఆఫీసుకు వెళ్లెదరు. ఉదయంబుం డీవ్రాసివ్రాసి “ఇంటికెన్నకు చేరుదమురా” అని దేవుని గూర్చి గమస్తా ప్రార్థించెను. అసలు సంజేశము వెల్లి రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకు ఆఫీసులో గుమస్తాల నుంచు చున్నారు. పీల్లెనను మేకకలతి అట్టికష్టమునకు ఒప్పుకొను చున్నారు. కాని వారిహృదయతాపమునకు మేరలేదన్నది మిగ తావిషయములలో రాబర్టునొగగారు చాలమంచివారు. వీరం దరుచేరి వారికి తమ కష్టములను గూర్చి చుపి చేసికొందురని వీరికి నుభముకలగునట్టివోచెడిది.

కోర్టు కన్యహారములు.

నూజవీడులో వెంట్రప్రసాద జమిందారుగారి తాలూకు స్థలమునవారి జాకలండ్రిగారివలన మాడసాటి వేంకటేశ్వర రావు గారు క్రియముచేయించుకొని పిక్చరియాహలో విక్రొరియా సక్రము అనిరెండు ఇండ్లకట్టింపి క్రికోపయోగగ్నమై వినియో గించుచున్నారట. సదరు రెండ ఇండ్లు జా సామాన్యమున కెల్ల రకును ఉపయోగకరముగ నండలేదనియ, అవి “వల్లికు”ప ఇచ్చినటుల కాగితము లేమియు వెంకటేశ్వరరావు గారు వ్రాసి ఇచ్చి యుండలేదనియు మొదలగు కారణములను మునునం దుంచుకొని వెంట్రప్రసాద జమిందారు గారు తమ యాపయో గాగ్నమై తమకు గర్హితకొగా నుండి తమ జాకలండ్రిగారు ఆస్థలము నమ్మిక సామ్యును వినియోగించక పోవుటచే ఆక్ర యము చెల్ల తగిది గాదని మా యూరిషర్ల నెంటు సముకోర్టు లో వ్యాజ్యము చేసినారు. ఈ వ్యాజ్యమును మ. రా. రా. టి. కృష్ణస్వామివాడ గారు విచారింపిరి. అయితే తమకు ముఖ్యమైన సాక్షులను విచారింపుడు కోరగా విచారింప లేదనియు, కొన్ని దస్తావేజులను దాఖలచేసుకొని లేదనియు ఎదుటివైపున అనవరమయిన కారణములను దాఖలచేసికొని రనియు మొదలగు కొన్ని కారణములవలన నీవ్యాజ్యమును మరొకకోర్టుకు మార్చుటకు కృష్ణజిల్లా కోర్టులో వేంకటేశ్వర రావు పంతులుగారు కీటివక దాఖలచేసినారు. జిల్లాజడ్జి గారి కేసులో కన్యహారము నాపుడలచేయుటకై ఆగ్నోచ్చి నటుల తెలియుచున్నది.

ఆనందపత్రి

అసిస్టెంటు సర్జనుగానున్న మాధవరావు గారిని అంతి పురమునకు జిల్లాసర్జనుగ మార్చినారు. వాంగోపాగ్నమై వెన్నె లకంటి వెంకట కృష్ణయ్యగారు డి. డి. వ్యవస్థ మైదానములో విందు నిచ్చిరి. ఇప్పుడు నారాయణరావుగారు గను నాయన అసిస్టెంటు సర్జనుగావచ్చినారు. వీరును చాలయోగ్యులు. అంగు లను చాల దయతోదాచును. ఓకిక విశేషముకన్న వీరు మా యూరిలో ననేకమంది నిరసరీ న్నే హితులగు చేసికొనినారు.

మ్యూనిసిపాలిటీ.

మామునిసిల్ కోస్సిలులో మాడునాలుగు ఖాళీలు వచ్చినవి. కారా పూర్ణానందంగారును, నెయ్యారి వేంకటేశాల రావుగారును, పోలూరు హనుమంతరావుగారును ఈఖాళీలు నింపుటకై ప్రయత్నించెదరిని తెలియుచున్నది. గోల్లవట్టుకు చాల మంచిసిలిలో నున్నది. ముఖ్యము వైమెడేమనవట్టి నున్న కోడ్డును మంచిసిలికి తెచ్చిన మామునిసిల్ వైమెడేమన దివహి వేంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు కదినియలు. గోడ్డు ప్రక్కను చేయించిన కాలివారి చాల జాందముగ నున్నది. కాని ఈసందర్భమున ప్రేమకులుగారికి కొన్నిలోప ములను చూపినవో వానిని సుమరించెదరని నమ్ముచున్నాము. కాలివారిమీద నడుచుటకు రావు మూలలలే కాళ్లలో గ్రుచ్చుకొనుచున్నవి. నెయ్యారు వేంకటేశాలరావుగారి యొక్కయు చావరాల పీఠ్యుగారియొక్కయు ఖ్యాత్తరీల యొక్క ముఖ్యకోడ్డు చాల హింసితముం దున్నది. బ్రాహ్మణు వీధిలోన పంతుల పాప చెప్పనలవికాదు. ఈసార్వభౌములలో అభివృద్ధి కనిపించుగాక.

స్థానిక వార్తలు.

చౌధురికముల వార్తాక్రమము.

19వ తేది మంగళవారము.

కాశీకేసును జనరలు మీటింగు. పా. 5-15
ప్రొఫెసర్ గిడ్డెస్ గారి ప్రదర్శనము, ప్రసం
గము, సునీలుగారు. ప్రా. 7-30 పా. 4-0

చేరుముల వేళి: - శేరిలింగంపల్లి కాలము 6-31
సంఘము చేపములు తెలిసింపవలయును.

మదరాసు ఆంధ్రులెన్నుకొను: - వాక్తర్. యు.

రామగౌతుగారి కలన సుంక్షిగై ప్రభుపతిక్షయము కృపా
శుభలక్షణా దీక్షయను గామగౌతుగారి కన్నులు మూయుట
సమాచారము సభగానించిరి. అప్పుడొక ఆంధ్రులెన్నుకొను
నేర్పడుటకు దానికి "మదరాసు ఆంధ్రులెన్నుకొను" అని
పేరుపెట్టుటకును ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపవలెను. భూమిశ్ర
ములను నిర్మించునట్లే మైదుగురు సభ్యులుగల యొక యవ
సంఘము నిర్వయింపఁ బడెను.

కాక్టైల్ లిలున కత్తికో పోరుదుట: - కడప
కాక్టైల్ లునెల 26 వ తేది నాడు నాకల పేట క్రొత్తకొనము
నట్టి యన్నయలు లకు కాక్టైల్ లు పహారాయముయం
డెను. పూంగారవం ఆనందోదయ కృష్ణకామయ్యలకి పోటో
యెను. ఈ పలికి పోవలదని యు, పోయియెడల
అక్రమప్రవేశము చేయునట్లు చాన్సి చేయుదునని యు
కాక్టైల్ లు పూంగారవంయొక్క చెప్పెనుగాని, వా రతిక్ర
మించి లోపలికి వెళ్ళుచుండెను. యన్నయలు వానిని ఆరె
స్తుచేసి, పోలీసుస్టేషనునకు పిలిచుకొని వెళ్ళియెడగా, వాడు
జగన్నయలు పిల్చువడ, దశదమిదను బాతుతో పొడిచి
పరుకై పోయెను. కాని, వా డిటీగల ఆకగా, నీ నెల తి - వ
తాళానాడు కాక్టైల్ పేటయెత్త చాతాం గాడులో నరేంద్రకా
బడెను. బాట్టిబుట్ట పోలీసు కోర్టులో విచారణ జరిగెను.
మేజిస్ట్రేటు గారు ముగ్గురు ఆటలునెలలు కేసు ముగిసింది.

చెన్నై ప్రెస్ యువజనసోదరసంఘము: - రాయ

పేటకుందలి యాసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద, ఆ
ప్రదేశముందలి పేదవారి యుపయోగముననుత్తము ప్రకృతాలయ
సమేత మొక పతకముదిరము స్థాపింపబడెను. నిన్న సాయం
కాలము గో. వ్యాసుమూర్తి జి. సవానయ్యగారు దాని
ప్రవేశోత్సవమును నిర్వహించిరి. ఆ ప్రదేశముందు రాత్రింబకట్టు
కునినెయి పద్మపాతకాలయెక్కటి యిదిగఱకే నలదు; ఇది
తొడ నీసంఘమువారివలన పేదవారి యుపయోగముననుత్తము
స్థాపింపబడినదే. సంఘకార్యనిర్వహణమున కామత్తుగారు
చేరివినవెనుక, సంఘకార్యములనుగూర్చి యానిధి నెంటు దొర
సానిగారు సంగ్రహముగ ప్రసంగించిరి. విద్యావ్యాపకము
కన్నను నిన్ను బాధ్యులగుటకు కన్న విద్యారంభులగు హైం
దవులు హిందూదేశభాషావినిమిత్తము గావించదగిన ఘనకార్య
ము గానుపింపవలయు, స్వయంచాలకసోదరభావమును పరోప
కారచింతయు నహింసయు దేశభక్తియునున కావశ్యకమని
యు నామె నచ్చెడలెప్పెను. ఈ విషయములనే వ్రావిడ
భాషలో తెలియఁజెప్పి, యగ్రాసవాధినిగారు సభ నుప
సంసరించిరి.

సులభముగా విశేషద్రవ్య మార్పిడిచుమాగ్గము.

మోటారుబండ్ల సమీక్షకును, వానిని బాగుచేయుటకు
తరీఫీయను నెచ్చుటకును, మోటారుకారుగారి, డ్రైవర్లుగారి
ఎట్టుకనుచునో, యేమేభావములు యేమేపనులనుచేయునో,
సమీక్షకును వానిని స్వాగతములలో యుల్లెట్టుంచుకొనవల
యునో, యీ యంశములకై ఆ భాగ్య సభా ర్థకముగా
నేర్పించు పాతకాలకలదు. జనవరి నెల 31 తేది లోపుగా దర
భాస్తు వెట్టుకొనువారికి మాత్రము యొకకొరకలదు. చెండు
మానుములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంధ్రనిర్మా
ణమును పూర్ణముగ ప్రసించునట్లుచేసి భారతముగ కాపును
సమీక్షకుని కలుగజేసి యోగ్యతాపత్రములు ఆనగా నవర్ష
నెంటు సర్టిఫికేట్ల నిచ్చి పంపివేయుచున్నారు. ఈ నై సుకహ
రించిన అంశములు ఒక్క యంగ్లీషు తెలిసికట్టివారి గాక
తమిళులకు కూడ అంగా తెలుగు తెలిసిన వాల్లయినను చేర
వచ్చును. ఈ క్రింద సుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్వీ అండ్ కో.
149, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

న స్థానము.

నిన్న సాయంకాలము మదరాసు మొయిలాఫీసులో, ఈనడును
"తై సర్. ఇ. హెండి" పతకమును బహుమానముగా పొంది
నామెనేరు దక్షిణుడి. నెయిల్ టీగారి కచటియగొయ్యగు
లందఱును చేరియుక సన్మానపత్రము నొ సంగిరి. "మీ
కోపకార కార్యములు, వాలంటీ కాఫీసుగానండి మీరు
మాడిన నిర్మిద్రదేశాభి మానము, మీ గానకా కాళమును
సుప్రసిద్ధములు. వీరియన్నిటికన్న ముఖ్యమగు మీవ్యక్తి
మాత్రమే ప్రస్తుతము. ఎల్లప్పుడును సుప్రసన్నులై సంతోష
పూరితలై మృదువులై యుక్తవ్రతులై పాత్రులవ
సాయము చేయు సునిధులై యుండు మీమొట్టెగిన వారెవరును
మీవ్యక్తికి కలిపడకుండనేరరు. కడచిన 32 సంవత్సరముల
సంజీయు మీయాఫీసులో మేకేజరుగానండి మీవిగానును
లేనిపట్టుదలయాలముక "ఆపరిమితమైన క్రియాశక్తియాలము
నను సృష్టి తత్వవత్సరమునను పోటీచేయుటకు వీలులేని
యున్న తాదగ్గును మీరు వింతాచేదాంలకు మాపియున్నా
రు." అని యాసన్మానపత్రముచెప్పెడి. ఈసన్మానపత్రమందఁ
నిగిరించుట మేము నెయిల్ టీగారి సభిసందించు
చున్నాము ప్రతీపకారాధముగ చేసినకార్యములు ప్రభుత్వము
వారామోడించుట యొకకారవాస్తవమా? 32 ఏండ్లుగా పని
చేయుచున్న తోడితాచేదారులవలన నిట్టి మనఃపూర్వకమైన
సన్మానమును పొందుటకుడ నంతగౌరవ పోతుకే: - అని
తై సర్ పత్రక వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్రము.

స్విడ్జర్లండు దేశమునం దీనివయసుగూర్చి తెలిసి
కొనదగిన సందర్భము లధికముగాఁ గలవు అక్కడ హిందూ
దేశమునందువలననే వివిధగాష్టములందు వివిధభావముల కల్గి
చున్నవి. ఆకారణము చేతనే యక్కడ జర్మనరాష్ట్రములను
పరామరాష్ట్రములను ఇటాలియను రాష్ట్రములనుగలవు కాని

వృత్తాంతములు

టవును హైమూలు, గుంటూరు: - ప్రధానమంత్రి
యనకు సంబంధించియున్న ప్రక్క కట్టడములను తిరిగికట్టునిమి
త్తమున కర్వులలో రూ 4, 632 లను మించని సకము మొత్త
యను ప్రభుత్వము వారిచ్చుట కంగీకరించిరి.

నక్కల కాల్యం తెన: - నెల్లూరుజిల్లా కేంకటాచల
ము-ముత్తుకూరుల నడిమికోడ్లనకు సంబంధించి నక్కల
కాల్వారిన వం తెనకట్టు నిమిత్తము రూ 80,000 లగును
దానిలో సకము మొత్తమును అంగా రూ 15,000 లను
తాను సంకటకును ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.

మతియొక యాంధ్రు బారిష్టరు: - వా తమ్ముడగు
రాగా మానూరు కేంకట శేషచలపతి గాజు, ఎమ్. ఏ,
ఇంగ్లాండునందు బాంబేటరు పరీక్షలో కృతార్థుడైనట్టు తంతి
వా కవచ్చిరి. అని చిలకలూరుపేటనుండి రాబా ఎమ్. పి.
కృష్ణ నరసింహరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

తూక గొప్పములు, పశువుల మేత: - పట్టిక వర్గము
డిపార్టుమెంటువారి స్వాగతములోనన్న చెటువుల గర్భప్రదే
శములలో పశువుల సుచితముగా మేయనియ్య వచ్చునని 6-వ
నర్మిలు నూపరించెండెంటు ఇ పినిరుగారు నిఫారముచేసిరి;
తక్కిన నూపరించెండి గ ఇంజినీరుల కూడ వట్టి చెప్పిరి
ప్రభుత్వమువారా సిఫారుసు నంగీకరించిరి. పశువులు చెటువుకట్ట
లకు పోకలగఁజేయునెడల వానిని కిక్కించునధికారమింతకు
ముందుకలనే చెలాయంపబడును.

ఒక చమత్కారమైనవంత: - ఈనెల 15 వ తేది
బుధవారము నాటిరాత్రి 9 గంటల 15 నిమిషములక ఆకాశ
మునకొప్ప పూర్వచంద్రుడయిన వెలుతురుగలిగొప్పధ్వని
వ్రాసెను. ఈధ్వని ఆకాశములో చాలదూరమున ఉద్భవించి
దక్షిణ ప్రాంతము నుండి బయలుదేరి, యంత్రప్రాంతము
నకు ఘోషమని గడగడ యనుచు అనేక గొప్ప సింహనాద.
సంకారములతోడ పోయెను. ఇదేమియో తోచబడదుకాని
ఒక చమత్కారమైన వింతయనిమాత్రము అందరు అనుకొను
చున్నారు. అది దట్ట వరామయ్యగారు జోగిపాళెము నుండి
వ్రాయుచున్నారు.

యెని యన్నియఁ గలసి స్విడ్జర్లండు దేశముగా నేర్పడెను.
భాషలు వివిధములైనను, రాష్ట్రములందు దేశభక్తికి కొంత
లేదు. వాని రాష్ట్రీయ కృపరీపాలము దేశీయ భావమునకు
భంగకరముగాను కనకవీలులేదు. ఏరాష్ట్రమువాడైననునరే,
ప్రతి మనుష్యుడును నేను స్విడ్జర్లండు దేశభక్తుడనని సగర్వ
ముగా తన దేశీయతను నిరూపించునే కాని, రాష్ట్రమును,
ప్రధానముగా నిరూపించడు. కేంకటప్పయ్య గారిట్లు చెప్ప
చున్నారు. -

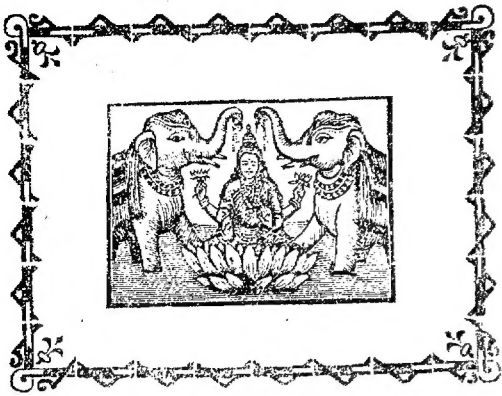
"ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము" హెందవ దేశీయతకు విరు
ద్ధముకాదు. జాతి మతభాషా వైవిధ్యమువలన, భవిష్యత్తేం
దకు దేశీయత స్వభావమునబట్టి కబాలియ సమూహముగా
సమీక్షముగా నేరదు. అది యేక ధివ్యమువలన సంయుక్త
మగు హైందవదేశీయత మాత్రమే కాగలదు. అప్పుడు ప్రతి
జాతియు స్వానుకూలపథకుల నవలంబించి యభివృద్ధి
గాంచి, మొత్తముమీద, వాగోగ్యకరమైనట్టియు సత్వరమై
నట్టియు దేశీయాభ్యుదయమునకు గహకార్యుగను. గ్రేటు
బ్రిటును నందెడల స్థానిక కృపరీపాలనాభి మానముగాని, కన
డా దక్షిణాఫ్రి కాష్ట్రీలియాలయందగినదేశాభిమానము మాట
యటుండ స్వరాజ్యాభి మానముగాని బ్రిటిషు ద్వీపముల
యొక్కయు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్కయు సమస్త బల
మున కభ్యంతరములు కానేరనియెడల, దక్షిణ హిందూదేశ
మందలి యాంధ్రులకు గాని మళయాళిలకుగాని కర్ణాటు
లకుగాని స్థానిక కృపరీపాలనాధము ప్రత్యేకరాష్ట్రాభిమాన
మతేత్యించుట యేకారణమునబట్టి దౌర్భాగ్య చిహ్నముగా
పరిగణింప బడవలయునో, క్రొత్తగా నుండుచిన హైందవ
దేశీయాభిమానమునకే కారణమునబట్టి విరోధముని దూషింప
బడవలయునో నాకు తోచుకొన్న దని కే. సుందరరామయ్యగారు
వ్రాసియున్నారు."

కే.కటప్పయ్యగారి యభిప్రాయము నంగీకరింపని వా
రల్లు సంభాషణలుగా నుండవచ్చును. అంతేకాక, సామాన్య
జనులు సాంఘిక రాజకీయవిషయములను గ్రహించి వానియెడ
క్రమ క్రమముగా భిమానము మాపు నట్లు చేయవలయు నన్న
యెడల, ఆవిషయములను వరి వారి మాతృభాషలలో గ్రహ
రింపవలయుననుట స్పష్టము. మాండలిక మహాసభలలో తఱ
చుగా దేశభాషయొకయొకంకలను. విదేశభాషలో చెప్పి
నప్పుడు కంటే మాతృభాషలో చెప్పినప్పుడు హేతువాద
విజ్ఞాపనము లధికముగ మనునకు వచ్చును. క్రొత్తలాంగ్లీయ
భాషాభిజ్ఞులైనను స్వదేశభాషా ప్రసంగములే యధికముగ
వచ్చును. ప్రజాభిప్రాయ నిరూపణమునకును, నిర్బంధసమగ్ర
వాదమునకును దేశభాష యవశ్యము. ఇది యథార్థమగునేని
రాష్ట్రములు భాషానుసారము నిర్వయింపబడవలయుననుట
యనుగుణముగా తోచును. ఆంధ్రరాష్ట్రముల భిన్నభాషలు
ప్రభుత్వము సుబోధకము గను సానుక్రొశముగాను నుండ
వలయునన్నచో, ఈభిన్న భాషలు చెండు ప్రత్యేకరాష్ట్రముల
కాధారములు కావలయును. ఇప్పుడు రాష్ట్రములను రాష్ట్రీయ
సభలను లేకున్నయెడల, అభినవరాష్ట్రీయ ప్రదేశములు భాషా
నుసారము విభజింపబడి యుండుననుట స్పష్టము చెంగాలు
యునై టెడ్ ప్రావిన్సులు నెందలై నవానివిభజనమందనుసరింపఁ
బడిన ధర్మనూత్రము మాకు తెలియును.

ఆంధ్రరాష్ట్రము భాష లిప్పుడు ప్రజలను భిన్నప్రదేశ.
వాసులనుగా ప్రత్యేకపజయచున్నవా? రెండుభాషలును భిన్న
ములైనట్లు ఆయాభాషాపుత్రులు వసించుభూభాగములు భిన్న
ముగానున్నవా? అని ప్రశ్నించవలసి యున్నది. తెనుగు
మాటాడు వారనేకులు ద్రావిడదేశముననున్నారా? ఆంధ్రదేశ
మున ద్రావిడుల నేకులున్నారా? అట్టిజనులు దేశీయులతో
కలసిపోవుచున్నారా, లేక కలుగా నున్నారా? అభిప్రా
యము నేర్పజుచుకొనుటకు పూర్వము తెలిసికొనవలసిన విష
యము లనేకముగలవు. ఉభయవాదముననున్న యింకొకమున నెడి
యందేశముతో కానునవీలు పు. ఆకయిప్పుడు తన తీర్మానమును
ప్రకటింపదు. ఇంగ్లాండునంద కడు యాదృశ్యమెవమ్యునుగా
నుండవచ్చును, మరియొక్క డెవనియను (డెవన్ మెయ్య
ను) గానుండవచ్చును. వా రిలా నొక్కొక్కడును తన మండ
లమునగూర్చి మిక్కిలి గర్వింపవచ్చును. కాని, వారిలో వారికి
వైషమ్యముండదు.

అంధ్రు విడులక వరకర్మరైషమ్యమున్నదా? అధిక
తరమైన హైందవ సమస్తీయడల నేకీభవించజేయవలయును.
ఈసామాన్యభావముండు నెడల, స్థానిక, ప్రదేశీనిభజనలాను
కూల్యాను సారముగా వింపవచ్చును. ఈసందర్భముందాచార
ప్రతీష్ఠాసూక్తిదాదికములు గమనింపదగినవి. అని కామనీయ
ప్రతిప్రాయమున్నది.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 18 వ తేదీ

సోమవారము.

ఆంధ్రోద్భవ సమస్య

కామన్వేలుపత్రికలో ఆంధ్రరాష్ట్రమును గురించి సంపాదకులు సంపాదకీయపుటలలోగాక మరియొక చోట వ్రాసిన కొన్ని వాక్యములను సమకాలి కాభిప్రాయములలో ముద్రించితిమి. శ్రీయుత కొండా వెంకటప్పయ్యగారు ఆంధ్రమహాజనసభ వారి తీర్మానమును దేశీయమహాజనసభాహ్వనసంఘకార్యదర్శులకు పంపునపుడు వ్రాసినయుత్తరమును పురస్కరించికొని కామన్వేలుపత్రిక తనయభిప్రాయములను వ్రాయుటకు దొరకొనియుండుటకు సంతసింపవలసినదే. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములను స్పృహలంఘించురాష్ట్రములను దృష్టాంతముగా దీసికొని "ప్రజాభిప్రాయము చక్కగా నేర్పడుటకు, విషయవిమర్శన పూర్ణముగా జరుగుటకునే వేతభావపయోగ మనసరము. ఇది ఇట్లైనయెడల భావైక్యము ననుసరించి రాజధాను లేర్పడవలయుననుట దీనిఫలమని తోచుచున్నది. అరణము తెలుగులు వేరువేరుభాషలు. ప్రభుత్వాధికారమునకు సరియైన యర్హముండవలయునని ప్రభుత్వము సానుభూతికలది కావలయునని వేరువేరు భాష లాధారముగాగల రెండు రాజధానుల కిభాషలు బునాదులు కావలెననుట స్థూలదృష్టికి స్పష్టము' అని వ్రాయుట సమంజసముగానే యున్నది. రాజధానులు కాని రాజధాని ప్రభుత్వ సభలు కాని లేనియెడల ఏకభాషావిభాగములే రాజధానులయియుండుననుట సహజమనియు వంగ దేశమునను, సంయుక్తపరగజాలలోను, సింధులోను నావధతియే కాన్పించుచున్నదని వ్రాయుటయు మాకు ప్రోద్బలకారికామే. కాని తరువాత కామన్వేలుపత్రిక వేయ ప్రశ్నలుమాత్రము ఆంధ్రులకు చిత్రములుగా నుండకపోవు. భాషావిభేదమునలెనే భూభాగవిభేదమును తెలుగు అరణములు మాటలాడు ప్రజలకు కలదా? అరణదేశమున నెందరో తెలుగు మాటలాడు ప్రజలున్నారా? తెలుగు నాడులో ననేకులరవలున్నారా? ఈరెండుభాషల పుత్రులును నొక్కటగుచున్నారా? విభేదముగా నున్నారా? అను ప్రశ్నలు యోచింపతగినవట. హైందవప్రజ్యము ముఖ్యతను మని మొదిట ఎరింగి కొని పిదప ఆచారవ్యవహారములను నెవనవధతులను గమనించి అంతర్విభాగము లేర్పరచుకొనవలయునట. కావున కామన్వేలుపత్రిక యిప్పు నిర్ణయమునుజేయడం. పత్రికాసంపాదకు లేతజేషీయులుకామిచే నిప్రశ్నలనుకాని నిర్ణయమునుగాని విశేషముగా విమర్శింపవలెను. ఈరాజధానిలో కలవారెల్లరును ఈప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములియ్యగలరు. ఆంధ్రపత్రికలో నిదివరకు ప్రత్యుత్తరములియ్యబడియున్నవి. భూభాగవిభాగము సంపూర్ణముగా నున్నదనుటకు సందేహములేదు. తెనుగు

నాడులో తమిళులును తమిళనాడులో తెలుగువారును కొందరు ఆయాప్రదేశములను మాతృభూమిగా స్వీకరించినవారు లేకపోలేదు. కాని వారి వారి స్వభాషకూడ కొంచెమించుమించుగా ఆనాటిభాషయే యైపోయినది. సాధారణవ్యవహారవిషయములకు తెలుగునాడునందలి అరణ లాంఢ్రులయినారు. తమిళనాడులోని ఆంధ్రుల రవలయినారు. ఉద్యోగార్థము అక్కడినుండి ఇక్కడికి ఇక్కడినుండి అక్కడికి వచ్చుచుపోవుచు నుండువారిని గణించవలసినయవసరములేదు. ఆచారములయందు తమిళులు ఆంధ్రులగుట యెచ్చటను కానరాదు; ఆంధ్రులు తమిళులగుటయులేదు. నాధారణ వ్యవహారములకు మొత్తముమీద తమిళులు ఆంధ్రులుప్రత్యేక జాతులుగా నుండగలదగియున్నారు. అందుచేత ఆంధ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రనిర్మాణముకుగుట. హైందవజాతియంతకది నిరోధకము కాక సహకారియగునని వారివమ్మకము. కావున కామన్వేలు పత్రికానిర్వాహకుల వంటివారు ఈవిషయములను గ్రహించి ఆంధ్రోద్భవమునకు ఆదర్శము కలదనుటను అంగీకరించి ఓడ్యడిలేని అనవసరచర్చ పెరుగక ఛరస్పరవివాదములు పొడనూపక ఉచితరీతిని ఆంధ్రసమస్య ఫలవంతముయై హైందవజలమును నిర్మించుటకు మార్గముగునని నమ్ముచున్నాము.

ప్రతిపంత్

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మనరైతు లివర్యాయము ప్రత్తికి బదులుగా కాయధాన్యములు పంపించుకొనుట మంచిదని ఇచ్చినసలహా అతయవసరముకాదని బొంబాయి క్రానికలు పత్రికయొక ముఖ్యవ్యాసమున కారణములను నిరూపించియున్నది.

ప్రతిసంవత్సరమున మన ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించు వ్యాపార విమర్శ ననుసరించి జపానుతోకూడ యూరోపు ఇత్యాది ప్రాంతములకు మనము ఎగుమతిచేసిన ప్రత్తి 1912-14 లో 30.80 లక్షల బేళ్లు. ఇందులో బ్రిటిషు దీవులకు 1.08 లక్షలకు తగుమతియైనది. జపానుకు 12.48 లక్షలు. చీనాకు 54,000. తూర్పుసిమలకు మొత్తము 14.02 లక్షలకున్నది. బ్రిటిషు దీవులకు తూర్పుసిమలకునైన ఎగుమతులలోను విరోహాకు 15.70 లక్షల బేళ్లుగవున్నది. ఇందులో బ్రిటిషుకు 4.78 లక్షలు, ఇతర 8.17 లక్షలు ప్రాంతము 1.47 లక్షలు. ఈరీతి ఇంగ్లండు మితిమందలిలోనిరెండు దేశములను 6.20 లక్షల బేళ్లున కొనినది. తటస్థముగానుండు ఇతర 8.17 లక్షలు గ్రహించినది. మొత్తము 9.37 లక్షలు. ఇచ్చి ఆస్తియాలు 5.86 లక్షల బేళ్లు వత్తరవాదులు. ఇది విరోహా ఖండమునకు వెళ్లిన ఎగుమతులలో నూటికి 30 వంతులగుచున్నది.

జపాను చీనాలుకొను ప్రత్తిధర రు 15 1/2 లు మొకలు 18 1/2 వరకునుండును. ఇప్పుటిలో నెల లింతకంటె నెక్కుట సంభవింపదు. కావున నీ రెండు దేశములును ముందునకు 14 లక్షల బేళ్లకంటె నెక్కువగానే తీసికొనగలవు. సరకు అమ్మనయగుట చేత ఇట్టికూడ నెక్కువ కొనగలదు. ఇట్టి, చీనా, జపానులు బెల్జియమునలనికలుగు తొందలను కప్పగలననుట విశేషముగాను. అనగారము 5 లక్షల బేళ్లనెక్కువ తీసికొనుననుట. తక్కువ సంఖ్య నూలువడకుటకు మాంచెప్పుకర్మాగారము లొరంభించిననే తప్ప బ్రిటిషు దీవులకు తక్కువ కొనుననుట సంభవింపదు. ఫ్రాంసు యభ్యంతరికంటె నెక్కువ కొనదనుకొని నను నిలవ యుండి పోవునది ఇప్పుడే ఆస్తియాల 5.86 లక్షలబేళ్లు. ఇప్పుడు నుం దేశములోనే తక్కువ సంఖ్య నూలునకు కావలసినంత గిరాకి పోచుచున్నది. తక్కువ సంఖ్య నూలు వడకు

చున్నారు. ఒక లక్ష బేళ్లు మనదేశమున నెక్కువగా కచ్చగు ననుకొనినను ఈ నునెల ముప్పదియవ బేళ్లలోగా నిలవయుండ జోవునది 4 లక్షల బేళ్లు. ఈలోపుగా యుద్ధము ముగిసినా నిదియు తయు తుడుచుకొనిపోవును. ముగియక పోయెనా 1915 వ సంవత్సరపు ప్రత్తిపంట వచ్చుట 1916 వ సంవత్సర ప్రారంభమునకు గదా! అక్కడికి యుద్ధము ముగియదని యెవ్వరు చెప్పగలరు. యుద్ధము ముగిసినచో ప్రత్తి కలుగు గిరాకి చెప్పతరము కాదు. అప్పుడు లాభపడువారు విశేషముగా మధ్యస్థులగుదురు కాని రైతులుగారు. ప్రత్తిబదులు కాయధాన్యములనివ వర్షములుకావలెను. తగినంత వర్షము వచ్చినది ఎవ్వరెరుంగుదురు. అదియుకాక ప్రత్తివలె కాయధాన్యముల వెల దినదినమును హెచ్చుచుండలేదు. పంటతగ్గినను ప్రత్తివెల హెచ్చుటచేత సంతలైతుకు నష్టముండదు. ఏవిధముగా చూచినను ప్రత్తినిలవడకపోవుటకు కొన్ని కారణము లున్నను హెచ్చుగా నిలువయుండు ననుభయము కానరాలేదు. ప్రత్తిపంట నాపుట చేత రైతుకు విశేషలాభము కలుగునట్లును కానరాలేదు. కావున ప్రత్తివేసికొనుటయో నడంబటయో ప్లానికానుకూలము ననుసరించి రైతులకు వడలుట మంచిది కాని ప్రభుత్వమువారు ఇదమిథమని నియమించుట సరికాదనియు ప్రత్తిపంట నట్లే నిరుత్సాహవరచవలసిన యావశ్యకత లేదనియు బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక యభిప్రాయము. పై లెక్కలను బట్టిచూడ నాయభిప్రాయము సకారణమనియే తోచుచున్నది.

సీ వా స ద న ము.

బొంబాయినగరమునందలి "సీవాసదనము"నకు కారకులు దేశభక్తప్రసంగు మలబారీగారు. సంఘసంస్కరణము, విద్యావ్యాపకము, వైద్యసేవ, ఈ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. వీరిలోని సేవకులు హైందవస్త్రీలు. ఈ సంఘమును స్థాపించి యిప్పటికి 6 సంవత్సరములైనది. 1913-14 సంఘపు కార్యక్రమమును బట్టిచూడగా వీరు ప్రజాసౌఖ్యమునకు అనేకవిషయల కృషిచేయుచున్నారనియు, సదనముయొక్కపరి నానాటికి వెనుగుచున్నదనియు తెలియును. ఒక్కబొంబాయినగరములోనే కాదు. ఈసంఘము పూనా, అహమ్మదాబాదు, బెంగళు గూరు పట్టణములలో కూడ స్థాపింపబడి ప్రశంసనీయుగ పనిచేయుచున్నది. హైందవస్త్రీలచే సంఘసేవ చేయించవలెనను పనిత్రువును అభిప్రాయము మలబారీగారికి స్వభావతోచినది. హైందవస్త్రీల ప్రస్తుతస్థితిని బట్టిచూడగా మలబారీగారి అభిప్రాయములు కార్యమూలమున చాలావరే లేదో యని వారిస్నేహితులే చాలమంది శంకించిరి. కాని మలబారీగారు వెనుకముందు బాడక స్వచ్ఛమును బూని పట్టుబడలేదు. యుద్ధమును సాగించిరి. కాననే వారు జీవించియుండనే లేదు. ప్రయత్నిముల ఫలితమును చూడగలిగిరి. బొంబాయిలో ఈ సంఘము వారు నిలవ నీడలేనివాకి ఒక గృహము కట్టించియున్నారు. అనేక విధములకు చేతిపనులను నేర్పుటకు స్వాగ్రామికాలయమును స్థాపించినారు. స్త్రీల యొక్కయు, శిశువుల యొక్కయు ఉపయోగాదుల వైద్యాలయము కొక్కదాని నెలకొల్పినారు. తమసంఘములో పనిచేయు పాఠశాల, హిందూ, మహమ్మదీయ స్త్రీలకు వీరనను ఆశ్రమములను కట్టించియుచ్చినారు. వివాహితాను, అవివాహితయు అను స్త్రీలకు వారివారి ఇండ్లకువల్లి విద్యనేర్పుటకు ఏర్పాటులను చేసినారు. స్త్రీలకొరకు ఒకపుస్తక భండాగారమును పత్రికాపతన మందిమును నెలకొల్పినారు. 1914-18 సం॥ ఆంధ్ర శతదశాలయములో 55 గురు నివసించుచుండిరి. వీరిలో 14 మంది యువకులు, 25 గురు బాలికలు, 11 బాలుర, బాలయను బాలికలను "నా" అనునారు లేక విధులవెంట ప్రవీణులవారు. వీరిలో చాలమందిని పోలీసువారు ఈసంఘమునకు ఒప్పగించి 55 గురిని సరణమువారు యొక్కగోషించి వారి తపనమును వారుసంపాదించుకొనుటకు ఏర్పాటుచేతిపనిని చేపట్టి సదనమువారి వైద్యాలయమునకు వచ్చుచుండరాండ్రును, పిల్ల

విరోధా మహాసంగ్రామము.

నోటీసు.

యొద్దరంగమునుండి నిన్న రాత్రి మొదలు, నేటి మధ్యాహ్నము బుటిగంట వరకు సమాచారము లేనియు రాత్రేదని రైతులవారూ సంఘమువారు, పత్రికను ముద్రించుచుండగా, తెలియజేసినారు.

ఇంగ్లాండు.

ధర్మసాహసములకు బహుమతి.

పతకముల బహుమానము

లండను జనవరి 16:—యొద్దములో శత్రువులు అగ్ని వర్షము కురిపించుచున్న ధర్మసాహసములు చూపిపోయిన కందకములను శత్రువులనుండి తిరిగి లాగికోనియు, దెబ్బలు తిన్నవారి కుసాకులను శత్రువులచేతులలో పడకుండజేసి తిని కోనినందునకు, 18 మందికి పతకములు బహుమతియియ్యఁజేయు లండనుగ జెట్రలో ప్రకటించబడినది.

ఫాక్లండులో జరిగిన నౌకాయుద్ధము.

యొద్దరంగమునకు పూర్వముండిన యాంధ్రాశమును వర్ణించుచు ఫాక్లండు ద్వీపదీవినియందు నొక స్త్రీ వ్రాసిన లేఖ దెయిలి మొయిలు పత్రికలో ప్రకటించబడినది. జర్మనులు ఫాక్లండు దీవులను మట్టచెందెదరు. కాన బానిసత్వము నుండుదని యొక వాయువాస్త్ర వచ్చినది. వెంటనే స్త్రీలనందరి రి దేశమధ్యమునకు పంపివేసిరి. గవర్నరుగారి ముఖ్యపత్రములను ప్రతిరొత్తియును భూమిలో పూడ్చుచుండిరి. వారిగవ వాడు శత్రుసంఘము నౌకాగమనమును నూచించుచు పొడిరి గుడిలోని గంట తీర్చునుగ్ర మోగించుటచే ప్రజలలో చాల సంతోషము పుట్టినది. స్వచ్ఛంద సమితియు సంస్థితైరి. కాని వచ్చిన యొద్దనాక “కోసో” సమ వాంగ్ల నౌకయొ యుండెను. జర్మనులు కత్తురని వారిని చాకుటకు సర్వసిద్ధముగ ఫిరంగుల నమర్చుకొని యానౌక నుచోవేగమున రచ్చివేరెను. దిశంబు 12 క తేదీని పెద్దయెండలు వచ్చింది. అగ్నికముగ జర్మనులు మరునాడేవచ్చిరి. ఆ సమయమున ఆర్మీరల్ బ్రదర్ గారు తురకర్మ చేయుచుకొనుచుండిరి. మామూలుబట్టలను (యొద్దలం ఛన వస్త్రములు కానివి) మాత్రము ధరించిన యొక సహాయో ద్యోగి స్త్రీగారికెగించెను. నీ ప్రసిద్ధముగా యొద్దలం ఛన వస్త్రములను. ధరింపుమని స్త్రీగారి యాద్యోగికి తెలిసిరి. జర్మనులతి శీఘ్రముగ పంపబడియుండును. చుధ్యావస్త్ర భోజనమును 12 గంటలగుసరికి చేయవలయుననియును పొగమట్టలను కాల్చుకొన నమర్చననియును స్త్రీగారు నావికుల కెగించిరి.

అటును ఉచితముగ మందులనిమ్మటయేగాక, గడనములోని కైవారాండు బొంతాయి నగరమునందునిన పేదలు నితనించు ప్రదేశములకు అప్పుడప్పుడు కలి రాధితులగునీదలకు ఉచితముగ వైద్యోపచారమును చేయుచుండును. ఈ లాగుననే నేనానందములో స్త్రీలు కొందరు పట్టణములో నీదలండు ముఖాగములకు వెళ్లి నీదరాండు ప్రభుపాతములను నేర్చుచుండును. ఈ సమయమున నేనానందము వారు నేయే పనులలో ముఖ్యమైన చింతకొటి కలదు. అచిరునగా దివానీతలను, అవివాహితలను అగు ఘోషాకన్యలకు ఇండ్లకు వెళ్లి విద్య నేర్పుట. ఘోషాగ్రామండు ఈకన్యలకు గుజరాత్, ఇంగ్లీషు, మరాఠీభాషలను, తెక్కలను, కట్టుపనిని, ఆర్థిక పని మొదలగు ఇతరపనులను నేర్పుచున్నాడు. ఈ ప్రకారము ఇండ్లవద్ద విద్య నేర్చుకొను బాలికలు 1913-14 సంవత్సరము లో 88 మంది కలరు. వీరిలో చాల మందికి వెండ్ల మొదలి. ఇంటికొయి చదువుచెప్పువారు లేనవకుమన వీరు అజ్ఞానాంధకారమున మునిగి లేలుచుండవలసివచ్చె గదా! రాబట్టి వివాహమైన తరువాత చదువుకొనుటకు వీలులేక చీక రిలోపడియుండు హిందూ స్త్రీలకు నేనానందము భావజ్యోతి పి దోక చూపుచున్నది. ఇట్టి సదకములు హిందూదేశము నందలి ప్రతి రాజధానిలోనూ, ప్రతి జిల్లాలోనూ ఏర్పడి ందూ స్త్రీలను భావమౌలను చేయు పక్షమున, విద్యను నుచ్చుకొనిన ఆ స్త్రీలకే గాక, మన దేశమునకు ఎంతో లాభ గముగ నుండును. ఇట్టి సంఘములను స్థాపించుటకు దేశ క్రైస్తవులగు వారెవరును సంఘీవ పూర్వముగ సాహ స్యము చేయవలసి నమ్ముచున్నాము.

పై నికుల వరాకముము.

వైద్యాధిపతులు ప్రశంసించుట.

అయా వైద్యభాగముల సహాయనేనాను లాంగునినాయు త్తత్రువులకొన్ని ప్రకటించబడలేదు. గాయములు తగిలిన పై రులావార్లను ఇంగ్లాండునకు వచ్చిబయలు వెట్టిరి. నేటునాలు పట్టణములెట్టి సాహసముతో జనిచేయుచున్నవో తెలిసి కోనుటకా వార్తలారాధముగ నున్నది. ఆర్మీకదళాధికారి యగు జనరలు ఆల్బిన్ గారిటుల వ్రాసిరి. మీరుమాకుసహాయ ముంపిన ప్లాట్టిఫామోడ్లకు యొక్కమైరు ప దా తు లును వార్తంబుడు పు స లీ యు ను లిం కొ ల ను ప టా లమువారును యూ 148 గంటలును మాకు సహాయమొనర్చినందులకు బ్రీగేడరుజనరలువారును వందనము అర్పించుచున్నాడు. ఆపటాలములకు కొంతవత్తుముకలిగి యుండవచ్చునని వార దృఢీకరముగపోరి. నేనువారికంతయునుకృతజ్ఞుడను. జర్మనులు ఫిరంగి గుండ్ల పెడతెగకుండ గురిపించుచు చాలకందకములను కాల్చివేసిననుగూడ ప్రహయవైద్యములు నమృతరమనుగూడ రి చినములకులే కదలకుండపోరిన బోడ్లకు పటాలములని చెందవభాగమువారిని జనరలుగారు చాలాకొనియాడిరి.

కార్మికసంఘమునాడుననియభిప్రాయము.

లండనులో కార్మిక సంఘమునాడుననియభిప్రాయముగారు ప్రసంగించుచు నిటులనడిచిరి. యొద్దమునకు పూర్వము తటస్థముగ నుండవలయుననియే నేను కోరినానిగాని జర్మనులు తెలిజి యమునై దాడివెడలిన పిమ్మట బలకాలినుగు మొరకు వాని బారినుండి దుప్పలని కాపాడు ధర్మము ననుసరించి ఆంగ్ల దేశమువారు తెలిజియును పక్షమునకు విధియై యున్నది కాన నీ మహాత్యాధర్మమున చేతనైన నేరచేయు నవకాశమును యొకజనులకు కలిగించవలయును.

రాబర్టు ప్రభువుగారి యాస్తి.

రాబర్టు ప్రభువుగారు 77,804 పౌ ను లు చి లు న గల యాస్తిని వదిలిపోయిరి. ఇది యంతయు నాయనభార్యకు ను త్రితీకలకును చెందును. ఇట్టి దానికాల్లా పనిచేసినందుల నుద్దు చేలు సంఖ్యగల 100 వేల పౌనులనుగూడ నిందులొనే చేరియున్నది.

పనిపాటలు.

వర్తకసంఘము (బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రేడు) వారి (తెలుగుజెలు) వార్తాపత్రికలలో 1 టుల ప్రకటించబడినది. ప్రతిసంవత్సర మును డిశంబరునెలలో పనిపాటలు తక్కువగా నుండును. ఈ సంవత్సరము నవంబరుల నెలయందుకన్న డిశంబరునెలలోనే పనిపాటలు మెండుగా నున్నవి. చాలాపత్రికామాలములలో పనిచేయు పురుషులు తక్కువగానున్నారని తెలియుచున్నది. 1913 వ సంవత్సరమునందుకన్న నీసంవత్సరమున మొత్తముమీద పనిపాటలు మెండుగానున్నది.

మరణము.

లండను జనవరి 15:— సర్ బార్డి వారెగుగారు మృతి నొందిరిని తెలియుచున్నది.

ప్రేమరు పెద్దపట్టుట.

లండను జనవరి 16:— “కవరా” అనుప్రేమరు మురి మనోరేవులవద్ద ఫోటోలాయన్ ఆవుచోట బహువర్తియి.

ప్రాన్న

పోయిజన్సు యొద్దము.

లండను జనవరి 16:—ఇటీవల జరిగిన యొద్దము వలన పోయిజన్సు ప్రాంతమున ఉ భ య నే నా స్థా సములలోను, మాచ్చేమియు కలిగియుండలేదు. జనవరి 8,9 తేదీలలో ప్రాచివాసు జర్మనులను తరిమిపట్టుకొనిన ప్రాంత ములను మాత్రమే తిరిగి జర్మను లిష్టాధికారియైనగలిగిరి. మిత్రమండలివారి వైస్రఫంక్రి జర్మనులంత మాత్రము భేదిం చియుండలేదు. ఇది మిదనున్న వంతెనల మొగలను పరాసు ప్రసిఖలే కాపలాగాయుచున్నాడు. ప్రాన యాయుద్ధమును గురించి నేడు నిన్న ప్రకటించబడిన గమచారములను మాత్రమే చదివినచో కొంచెము పొరబాటు అభిప్రాయము మాత్రము కలుగును.

పోయిజన్సులో తైదీలుగా కట్టుకొనబడన పరాసుపైనికులు.

లండను జనవరి 16:— పారిసు. పోయిజన్సులో జర్ మనులు తైదీలుగా కట్టుకొనిన పరాసుపైనికులు నేయుచుం కన్న చొచ్చుకలేరు. నూతనవిషయ మేమియునులేదు.

పారిసు కిఘలలో దీపములు.

విమానదళములు దాడిచచ్చిన, పట్టణములూడ తెలియకుండు టకుగాను వీసులలో దీపములు వెలిగించ గూడదని పారిసులో రక్షకధట కాఖ వారాభాషించిరి

యొద్దమునుగూర్చి పరాసు సాంఘిక వాచలు.

మిత్రమండలివారికి విజయము కలుగువరకును యొద్దము కొనసాగింప వలయునని యొకసభచేసి సాంఘిక వాదము తీర్చానించిరి.

వేగునడిపినవారికి కఠినత.

వేగునడిపినందులకు కాపాటాంకాలో నిద్దరు జర్మనులకు యావజ్జీవ కారాగృహవాస శిక్ష విధించబడినది.

పరాసు రాజ్యాంగసభ.

లండను జనవరి 16:—పారిసు. పారిసు రాజ్యాంగసభ లో కార్యక్రమప్రారంభమున నే నేటు, ఫేంబరుల యధ్యక్షులు విజయమునందు కృతనిశ్చయమును నూచించు నుపకారము లను నొనర్చిరి. ప్రాచ్యానిర్యాకా శాంతిభూతనయను తె జర్మనులు గృహవాసమునకును ప్రాణనాశనమునకు నె పడిరి. కాన నిరనకంపముగ నట్టిపురాతననిరంభశత్రువు నిర్మూ లింపవలయును. అట్టి నిర్మూలనముతోడనే సంగ్రామము ముగియవలయునని నేనెటులొక బోధుగారు నడిచిరి.

ఫేంబరువారు ముఖ్యముగ చేయవలసిన పని.

శత్రువులను ప్రాన్నునుండి పారదోలుటయందును ప్రతి యముచేశమునకు మరల స్వాతంత్ర్యమును సమకూర్చుటయం దును అల్పము లూరై నులను మరల పరాసురాజ్యమున కలు పుటయందును పరాసునొరతనమువారికి తోడ్పడుటయే ఫేంబరు వారి ముఖ్యవిధియైయున్నది. అధికకాలవ్యాప్తి కాకరమైన నీ పోరితమునకాలము వ్యాయవ్యముననున్నది. మిత్రవ్యయమును వారు చేయదగినదానినంతయును చేసియున్నాడు. మిత్రత్రయ నటుమారు మాత్ర మటు లింకను చేసియుండలేదని ఫేంబరు లో దెసలెనలుగారు నడిచిరి.

ఫిరంగులధ్వనియే ప్రస్తుతము వినిదగినది.

ప్రస్తుతము వినిదగినది తిత్తిప్రధాన్. మొక్కటిమాత్ర మేగాన తక్కినవర్తయంతయు నిలుపుచేయవలయునని నే నె టరు డి. లా. మోగారు నడిచిరి.

ప్రెంచివారి ప్రకటన.

లండను జనవరి 16:—పారిసు నగరములో ఈక్రింది విషయములు ప్రకటించబడినవి:—మూప్రార్థు, ఇ(వెనులవద్ద ఫిరంగులయొద్దము జరిగినది. వాస్తవేం డిలారాతేదీన జర్మ నులు యిదివరకు పోగొట్టుకొనిన కందకములను తిరిగి సంపా దించుకొనిరి. హింగునద్ద మనసేనలు ముండుకు వెళ్ళుచున్నవి. లా బెస్సీకి పడమటనైపున జర్మనులు మనవైపడి తీరముగ పోరిరి. మనసేన వారిని వెనుకకు కొట్టినవి. పోయిజన్సు రీములకద్ద మనఫిరంగులు నుంచి పనిని చేసి నవి. ఒకచో గుంపుకూడుచున్న జర్మను సేనను మనసేన చెల్లాచెదరు చేసినది. వారిబ్యాటరీని ఒకదానిని మనసేన (నేటునాలుచేసి యి. యొద్దమునకు వారు విచ్చించుకొనిన ఒకకట్టడమును ధ్వం సముచేసితిమి. ఫాన్ ట్రెన్ మెడం అయిచేశమునై జర్మనీ వారు విపరీతముగ ఫిరంగులుకాల్చిరి. ప్లేరెవద్దనున్న మనకందక ములనై జర్మనీవారు తీరముగ పడిరి. కాని లాభ మేమియు లేకపోయినది. క్లె మెరికి ఉత్తరమున నున్నట్టియు, పాంటా మానకు తూర్పుగానున్నట్టియు గుట్టలను జర్మనీవారు వదిలిపోవలసి వచ్చినది. వాన్ జెన్లో నేనామఖయంతలకు ఫిరంగుల యొద్దము జరిగినది. ఆల్ నేన్లో మాచ్చేమియు కలుగలేదు.

లండను జనవరి 17:— పెర్తునవద్ద మేము మరొక కందకమును పట్టుకొంటిమి బ్యానిజరుకు తర భారమున మా వైస్రఫంక్టలకు 800 గజముల దూరమున నున్న యొకయడవి గూడ మాస్వాధీన మయినది.

నూతనసంకల్ప గానందశేఖలు.

నూతన సంవత్సర సందర్భమున మిత్రమండలివారి వైస్రయలకు విజయమునగోరుచు కిమరు ప్రభువుగారును గ్రాంసు ద్యూకు నికలసుగారు నొండొరుల కభినందన. లేఖలను వ్రాసుకొనిరి.

జర్మనులు లా బెస్సీని వదలుట.

పారిసు. లా బెస్సీ సమాఖ్యను మిత్రమండలివారిఫిరం గులు గురిపించిన అగ్నిపర్వమున కాగలేక జర్మనులు విడిచి పోయిరిని రూఫివార్ల తెలియుచున్నది. పి. పి. లా బెస్సీలకు నడుమ నొక ముఖ్యస్థలము వరకును పరాసులు ప్రోసుకొని పోయిరిని చెయుంటు వోమకు నుండి మేటిసకు తిరిగివార్ల వచ్చినది.

రుష్యా.

జర్మనీ రుష్యాల యుద్ధము.

లండను జనవరి 15:—క్రిస్టమును పండుగ వలనను, నూతనవత్సరము సందర్భమువలనను, యుద్ధకార్యములలో నిరీక్షణముగా నున్నది.

రెండు శత్రువిమానములను నేలగూల్చుట.

లండను, జనవరి 15:—పెట్రోగ్రాడ్, బ్రజ్జా విశ్వవిద్యాలయమున రెండు శత్రువిమానములు నేల గూల్చబడినవి.

క్రాకో ముట్టడింపబడునని తెలంచుట.

లండను జనవరి 15:—క్రాకో ముట్టడింపబడు ననుతలంపున నచటి చిత్రకళాసంబంధములగు విలువగలవాని నొప్పిని డ్రెస్సెనుకు కొనిపోవుచున్నారు.

నూతన సంవత్సర సందర్భమున ఆంగ్లేయుల యభినందనములను

రష్యనులు స్నేహపూర్వకముగ స్వీకరించుట.

లండను జనవరి 15:—ఇంగ్లాండుదేశమునందలి ప్రముఖుల నూతన సంవత్సర సందర్భమున రష్యనుల కంపిన యభినందనములను రష్యనులు స్నేహభావముతో స్వీకరించి రనియు అదృష్టమును నయకాంతియు ఆంగ్లరష్యాదేశములకు సమైక్యతను కలిగించినదనియును, చిరకాలమునుండి యుద్ధయులకునుగల యపనమృతములు తొలగిపోయినవనియును, ఇదివరకు పొగమంచుతో నావరింపబడిన ట్రగడడి బిటిషు దీవులిప్పుడు రష్యాకు నూర్యరశ్మిచే ప్రకాశితులై కనబడుచున్నవనియును రష్యను ప్రతికట వ్రాయుచున్నది.

జర్మనులు రష్యనులయెడల చూపు క్రౌర్యములు.

లండను జనవరి 15:—యుద్ధారంభమున జర్మనీలో నుండిన రష్యను పౌరులయెడల జర్మను లాసరించిన దురాగతములను గూర్చి రష్యా విదేశకార్యా లయము వారు మౌఢయ కృధాకరముగు సమాచారమును ప్రకటించిరి. ఒకరష్యా రాజ్యాంగ సభాసభ్యుని దిగంబరుని జేసి జర్మనులు మామూలు నేరగాండ్రతో పాటాక చెరసాలను ద్రోసిరి. దేశసంచారమున కేగియుండిన రష్యనులను ఆపరి శుభ్రములుగనన్న కులకొట్టములలోను గుఱ్ఱపుకాలలలోను బండులగుడిసెలలోను ద్రోసిరి. అనాగోగ్యస్థితియందున్న స్త్రీలను బిడ్డలను వీధులకెట్ట కడపులందోలెట్లు ద్రోసిరి. వారిలో కొందరలను నేలబడిపోయిరి. కొన్ని దినముల వరకుగూడ కొంతమందికి జలాహారములు రెండును గూడ నొసగకుండ నుంచిరి. ఒకసారి 35 గురు పురుషులను 25 గురు స్త్రీలను (రష్యనులను) రైలుబండ్లలోనుండి 70 గంటలవరకును కదలనియలేదు. ఇట్టి దురాగతములవలన చాలమంది చనిపోయిరి. కొందరికి, మతిభ్రమణము కలిగినది.

రష్యాదేశపు వర్తకము.

లండను జనవరి 15:—యుద్ధమువలన వర్తకమున కభ్యంతరము కలిగినను మరల యథాస్థితికి రాగలిగినదని నూచించుచు రష్యా కోశాంగమంత్రి ఆచార్య వ్యయపట్టికతో గూడ నొక లెక్కపత్రమును ప్రకటించెను. ఇనుపదారులమీద సరకుల బండ్ల రాకపోకలను వర్తకమంతయును గూడ యథాస్థితికి వచ్చుచున్నది. నిజనీనవోగరాడులో జరిగిన సుప్రసిద్ధమగు యాత్ర సంతృప్తి కలుగజేసియున్నది.

మద్య నిషేధమువలన సత్ఫలితములు.

అంగడులలోని కూలివాండ్ర అల్లరులు చాలతగ్గియున్నవి. యావన పురుషులను యుద్ధమునకు పంపినందులకు పౌకర్యాధ్యము మద్య విక్రయమును నిషేధించుటచే మద్యపానముగలవలన కుటుంబములలో స్త్రీలును ముందుగల్గున వెనుకటికన్న పోవుగ వస్తునిర్మాణమును చేయగలుగుచున్నారు. కాననే నీయలరులు తగ్గియున్నవి.

తూర్పుప్రష్యా.

లాహోరు జనవరి 16:—సివిలుమిలెటరీ గెజెటుప్రతికటిలుతంతివచ్చెను. పోలకున క్షత్రభాగమున 22 మైళ్లదూరముననున్న సిర్పవర్తన సిర్పిమాల్కాలకుఘర్షగానున్న నాజనోను తూర్పుప్రష్యాలో జోహానబర్గకు 20 మైళ్లదూరమున

మహారాజ్యమధ్యమున నున్న రోజగువర్తన బొట్టకుకు తూర్పునను గలసిలెటకు ఆగ్నేయముననుగూడ మరల యుద్ధముప్రారంభమైనదని రష్యనులు జర్మనులను ప్రకటించువార్తలవలన తెలియుచున్నది.

గడ్డకట్టుకొని పోయినచెవులు.

లాట్సులోని చెవులు మార్గమును కాపాడుచున్న పోర్టుబోయిను తిరిగిపోయినదనియును ఇదివరకు భయంకరములగు నూబిశేలని తలంపబడు స్థలము లిప్పుడు గడ్డకట్టుకొని పోతుండ జర్మనుల “లాంచీ”లు ఏమియును, చేయలేవనియును పెట్రోగ్రాడు విలేఖరిపార్షింగు పోర్టుప్రతికట వ్రాసెను.

రషియనులకు పరానుబిరుదములు.

లండను జనవరి 16:—పీట్రోగ్రాడు:—కరోరమువద్ద యుద్ధము రషియనులకు అనుకూలముగ నెగడుచున్నదనియు, వారు శత్రునిలలో సామాన్యసైన్యములకున్న ఆక్రమణలనె యెక్కువమందిని చట్టుకొనిననియు అధికారులు తెలియచేయుచున్నారు. కరానుదొరతనమువారు శ్రీనికొలన్చక్రవర్తిగారికి మిలిటరీవతికమును, రషియకోజనరబ్స్లో ఆ నెకులకు గౌరవ బిరుదములను ఒసగిరి.

రిషియాంధికారుల ప్రకటన.

లండను జనవరి 16:—పెట్రోగ్రాడు:—అధికారుల ప్రకటన యిటుల తెలుపుచున్నది. విస్సులానది యుద్ధభాగమున కుడియొడ్డున రషియనులు చిన్నచిన్నకాల్చులముల సహాయముతో పోరాడుచుండి జర్మనులగుఱ్ఱపు సేనను బిడ్డమమున రమారమి నలువదిమైళ్ల దూరమునున్న థారకోవైపునకు తరుముచున్నారు. శత్రువులు క్రావానది రేవుల నాక్రమించుకొనుటకు ప్రయత్నించిరిగాని, అదిచేతకాకపోయినందున, ఈ రేవు దిక్కునకు తిరిగివెళ్లుచున్నారు. జర్మనులు లాట్ట్రా ప్రదేశమున పోరాడబూనిరిగాని యోడింపబడి, గొప్ప నష్టము పొందిరి. మతికొన్నిచోట్లలోను శత్రువులు అనామధేయములును, నిరర్థకములు నగు యుద్ధములుచేసిరి.

లండను జనవరి 16:—పెట్రోగ్రాడ్—యుద్ధరంగము యిదివరకు కన్న కాంతముగనున్నది. జర్మనీవారి ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలము లైనవి. కొన్నిచోట్ల జర్మనులుమానేనకు లొంగి పోవుచున్నామని తెలుపుటకు తెల్లకెండాలును చూపి మానేన సమీపగర్భకు వెళ్లినప్పుడు హ్రోముగ ప్రవర్తించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

పరిషియా

పరిషియాను గవర్నరును

చంపుట.

లండను జనవరి 16:—పరిషియా దేశమునందలి సుజ్ బుల్క్ మరఫూపరగణాల గవర్నరును జేర్ అబ్రహాపరగణాలో టుక్కినారు 1 కుసాకితో కాల్చి చంపినట్లును, ఇద్దరు రషియనులనుకూడ చంపినట్లును, పరిషియా మాఖ్యపట్టణమగు టెహరానునుండి తెలియవచ్చినది.

ఈజిప్టు.

ఈజిప్టులోని యుద్వోగులు.

బిరుదము లిచ్చుట.

ఈజిప్టులోని స్వదేశమంత్రివర్గమువారి కుపదేశకుడగు గ్రానాముగారికిరి ఆక్కింగు హైకమాషనరు చదమగారికిని కే. సి. ఎం. జి. బిరుదములిచ్చుటదని లండను పెట్రోగ్రాడ్ ప్రకటించబడెను.

గ్రీసు.

గ్రీకులఅభిప్రాయము.

లండనులోని గ్రీకుదేశపు రాయబారియుటుల నుడివెను. ప్రపంచమునకు మేలు కలిగించుటయును చిన్నరాజ్యముల స్వతంత్రమును నిలువజెట్టుటయును ఆంగ్ల రాజ్యమువారి ప్రధానోదార భావములని గ్రీకులెరుంగుదురుగాన వారు నిరంతరము నాంగ్ల పక్షాభిమానులై యున్నారు.

హాలండు.

ఆంస్టర్డుములో హాలండుమారకములు.

లండను జనవరి 16:—హేగ్:—ఆంస్టర్డుములో హాలండు మారకములు ఫిబ్రవరి 9 తేదీని ప్రారంభమగునని అధికారులు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ

జర్మనీలో రాగి కరవు.

లండను, జనవరి 15:—జర్మనీలో రాగికరకు పిచ్చి యెత్తినవారికై పెదకుచున్నారు. ఆంట్వర్పులోని రాగితలు పులును నిలువమాన్య మనబడఁచోట గల సుప్రసిద్ధకార్యనమి తిరి దేశమందెల్లెడలనుగల లీగల నన్నిటినిగూడ జర్మనులు తీసికొనిపోయిరి.

జర్మనీలో కిరసనాయలు కరవు.

జర్మనీ కిరసనాయలు చాల తక్కువగా నుండుటచే ఇతర విధముగ దీపములు వెట్టుకొను నవకాళి మున్నంతవరకు ప్రజలు కిరసనాయలును వ్యయముచేయరాదని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

జర్మను సాంఘిక సమత్వవాదులు.

ఆమెసైరుడము అంజ్టాతీము సాంఘికవాద మండలి వారికి సాంఘికవాదుల నాయకుడగు హెరులిబక్సెట్టుగా రిటుల తెలిపిరి. జర్మనుదేశమందలి సాంఘికవాదుల యుద్ధ పరాఖ్యుభావ మధికమగుచున్నది. జర్మనీలోని సాంఘిక వాదుల సంఘములన్నియును యుద్ధమునకు వ్యతిరేకముగ నే తీర్మానించినవి.

ఆస్ట్రియా

కొంటుచెప్పిట్లోగారి రాజీనామా

లండను జనవరి 14:—కొంటివాను చెప్పిట్లోగారు రాజీనామానిచ్చిరని విషయము చాల ముఖ్యమైనది. ఏమనిన దీనివలన యుద్ధమునకు తోడఁగ నాస్ట్రియాదేశమున నంతికిలహములుకూడ కలిగియున్నవని తెలియుచున్నది. చెప్పిట్లోగారిస్థానమున హంగరీదేశీయుడు నియమింపబడుటగూడ సాశంస కనీయమే. హంగరీప్రజలు వ్యతిరేకభావమును కలిగి యున్నారు గాన వారినిసమాధాన పరుచుట కిటుల చేయబడి యుండును.

టర్కీ.

ఆర్మీనియా ప్రజలు.

దురవస్థల పడి రష్యాలోనికి వచ్చుట.

లండను జనవరి 15:—టర్కీవారి బాధల పడబాలక దురవస్థల పొందుచున్న ఆర్మీనియా ప్రజలు 80 కేలమంది యిదివరకే రష్యారాజ్యములోనికి వచ్చియున్నారు.

తురుష్కపటాలమును నాశనముచేయుట.

పారిసు-పెట్రోగ్రాడునుండి ఇటులవా ప్రవచ్చినది. రష్యనులు 11 వ కురుష్కపటాలమును నాశనము చేసిరి అనటోలి యలోనున్న తురుష్కపైస్యములకు సామగ్రులను కొనిపోవుచున్న 80 వ ద్రక్షనాకలను నలుపుసముద్రమున రష్యనుయుద్ధ నౌకలు ముంచివేసి కొరకున కావలి ప్రాంతముననున్న కురుష్కపైస్యములను గూడ రష్యనులు తరిమివేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికా.

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగుబాటు.

లండను, జనవరి 15:—రెజిలెరియా-యూనియనుప్రభుత్వమువారిపైస్యములు స్వాకోపమందు నాక్రమించుకొనెను. వైసిటులో ముగ్గురమాత్రము చనిపోయిరి.

ఇటలీ.

ఇటలీలో భూకంపము.

లండను జనవరి 15:—రోము-భూకంపము జరిగిన ప్రదేశముల నెన్నిటిలో విచ్ఛిద్రవిమాన్యాయలు రాజుగారు వెక్కుసారు చూచి నున్నారు. మెస్సినాలోజరిగిన భూకంపమునకుగూడ నిభూకంపము మించిపోయినది. మెస్సినాలో 100 కి 80 మంది బ్రతికిరి. శేడు అలెజాన్డ్రోలో 100 కి 30 మాత్రమే బ్రతికిరి. ఇట్టి తీవ్రమభూకంప మిదివరకన్నదును జరుగలేదని ఆయన వ్రాయుచున్నారు.

రషియావారు ఇటలీయనులకు

సానుభూతుల నంపుట.

లండను జనవరి 16:—భూకంపము కలిగినందులకై ఇటలీయనుల యందు తమకు గల మహాపూర్వకముగు సానుభూతిని తెలుపుచు రషియా గవర్నరు మెంటువారు తంతివార్త నంపిరి.

బొంబాయి జవరీ, 17:—గురువారమునాడు తురు
ష్కపాళలు బొంబాయి కవర్నురుగా దర్శనమున కొక
పతినెది సంతమును పంపెదరు.

వరాహును మోసముచేయుట.

బంగారపు కట్టని దొంగిలించుట.

బొంబాయి జనవరి 17:—బొంబాయిలో నొక కొంగరక ము జరిగినట్లు పోలీసువారికి తెలియవచ్చినది. ఒక వరాహు 14 బంగారపు కట్టలను సువిధానమున వేసికొని టంకకాలకు పోవుచుండెను. అప్పుడు సాహసకారుని ఒకడు ఆపి, తాను పోలీసు వాడననియు, సంచితము చేయియన్నమాట నియ్యవలసినదనియు లాగాపాపముతోడు సంచిపిప్పియావెను దాని మీద కత్తికొకకాడ్చుచునుండెను పోలీసువారిట్లే సంచిని చూపుటకు కోరినచో దానిని చూపిన యెడల పోలీసువారిని చెప్పిపంపెను. తరువాత టంకకాలకు వెళ్లి సంచిలో చూచుకొనగా నొక కట్టకనుపించుటలేదు. దీనిభరితు 2000 రూపాయలుండును. ఇంతవరకు దొంగ పట్టుబడలేదు.

బొంబాయి గవర్నరుగారు

స్కాట్లండువారిని కఠించుట.

బొంబాయి జనవరి 17:—మహిమలో స్కాట్లండు దేశముల అనాధ శిశుకాలయమున బహుమతుల నొసంగుచు శ్రీగవర్నరుగారి సొంగిన ప్రసంగమున నిట్లు నడిచిరి. వాటిని తరాలములో నేనాంగ్ల సామ్రాజ్యమునందలి పలుభాగములలో సంచించియున్నాను. సామ్రాజ్యమునందలి కొన్ని భాగములలో కొంతకొంతకాలము నివసించియుంటిని. సామ్రాజ్య వ్యాపకమునందును నిర్ణయ ప్రదేశములను జన సంతోషముల నొనర్చుటయందును స్కాట్లండువారు మాండల జేయువారని నేను కనిపెట్టితిని. నేను ఇంగ్లాండు దేశమునందుగాన నివసించుచును కొంత చింతతో నెరిగించెదను. సామ్రాజ్య వ్యాపకమున స్కాట్లండు వారు చాలబిడ్డల నొందియుండుటచే నావనిని వారికి ముం దొసంగబడును. రెండవది దేశభక్తిమానము. సామ్రాజ్యము దేశభాగమున నెడల నున్నను స్కాట్లండు దేశము లగు నన్ని తెగల వారి యొక్కతేమమును గూడ స్కాట్లండువారు ముఖ్యముగ విచారించురు. అందుల కి సమాజేశమే ప్రత్యక్షనిదర్శకముగనున్నది ఈ పట్టణమున నున్న స్కాట్లండు దేశీయులందరును గూడ స్కాట్లండు దేశీయులగు పారిశుద్ధ్య నందరిని మరల గౌరవాత్మకముగా సామ్రాజ్యపాదులగు నొనరించుటకు తగిన విధమున బిడ్డల కందరికి నొ సంగు చున్నాను. ఈ యనాధ శిశుకాలయము ననుకూలము జరుపుచున్నంతలకు నేను మిమ్ములనందరిని కొనియాడుచు ముందుగూడ నిది యిట్లేవెదజేయగాక యని కోరుచున్నాను అది గవర్నరుగారునుడిచిరి. బిడ్డలను సంబోధించుచు మరలనాయన ఇటులనుడిచిరి. ప్రస్తుతమున మనము చాల చిక్కుపడుచున్నామని మీరు జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. ముందీ సామ్రాజ్యములోని యంత్రములగు శ్రీపురుషు లందరునుగూడ తోడ్పడవలసిన యావశ్యకతకలు గలవని మీదేవత కాలమును సంగరంగమున మిగిలినవరదిన కార్యోచితజ్ఞతయను మహావిలువతోడను, ధైర్యసాహసముల తోడను నైతికసంపదతోడను ధర్మయధ్ధమును సల్పుడు. మీ రెడలనుండిను ఏపనిచేయుచుండినను అంగ్ల సామ్రాజ్య గౌరవమును ఘనతను నిలువజేయుటకు నిరంతరమును ప్రయత్నించుచుండుడననిమి మీకు నేను చెప్పదలచిన కథనరమాట.

కలకత్తా.

డక్కానవాబుగారి మరణవివరము

కలకత్తా జనవరి 16:—నిన్నరాత్రి తెల్లవారుజామున కలకత్తాలో కారంగిపీఠిలో 58వ కవాటసంఖ్యగలయంట డక్కానవాబు శరీరముల్లాబహద్దరు జి. సి. టి. వి. క. పి. యస్. వి. గారు మృతిచెందిరి. కొంతకాలమునుండి నవాబుగారి కార్యక్రమ సంగతేకుండుటచే కలకత్తాకువచ్చి కారంగి పీఠిలోని స్వగృహమున నివసించి చికిత్సనందు చుండిరి. ఇటీవల చాల నెమ్మదికలిగినట్లే కనబడెనుగానీ తోజాత్రమాయన మరల డక్కాకు పోవలెనని గూడ వా లాచించిగాని అంతలో మరల వ్యర్థము తగులుటచే నాప్రయాణ మాగిపోయినది. అదియే లోలోపల జీతించినది. శుక్రవారమునాడు స్మారకముతప్పినది. నడుమనొకసారి కొంచెము తెలివించుచుగాని మంత్రోమానన పరాక్రమిని చనిపోవుటకు మరలస్వస్థిరానలేదు. వైద్యలోపమేమియు లేకుండ చికిత్సలన్నియును చేయబడినది. కన్నలు ఆక్ష్మస్త్ర, కన్నులదీరు, డాక్టరు ఈపేండ్రినాథ ప్రహ్లాదాచారి, డాక్టరు యస్. హుస్సేను ముద్రావాక్యయిగానై ఆరాత్రి తెల్లవారు దవక రోగి మంచమువద్దనే యుండిరి. కాని రాత్రి 2౧౦ 20 ని॥ లకు నవాబు బహద్దరుగారు శాంతిముగ్ధ కాలగతిచెందిరి.

ఈయనమరణమునకు గొంతుదేశమునామృదీను సంఘమునకు గొప్పనష్టము కలిగినది. ఇటీవల మహమ్మదీయసంఘమునకు ముఖమున నడిపంపులిగిన వ్యక్తి ఈయనతో నంతరించినది. ఈయన కళేబరమును డక్కాకు కొనిపోవుటకు నిశ్చయింపబడినది. నేటిమధ్యాహ్నము 8-ంటల యంత్రక్రయతో గూడినయూరేగింపు కారంగిపీఠిలో 58వ ఇంటినుండి స్త్రీలకు బయలుదేరును. మధ్య తెల్లవారుజామునాగును అరట మహమ్మదీయులు ప్రాధ్వనలనొనర్తురు. శ్రీగవర్నరుగారివలె ఏర్పాటులను మానివేసి వారిలో నాయుత్తమును కలిసికొందరు. స్త్రీలకుండి రైలులోకనపేటిక డక్కాకు కొనిపోబడును. ఈయన వైద్యకుమారుడు నవాబ్దాదా కవాజు హబీబ్ లాగారు డక్కాలోనున్నారు ఆయనయే రాజ్యాధికారి యయ్యెదరు.

శ్రీకృష్ణులయిన డక్కానవాబుగారి శవము కలకత్తా స్త్రీలక్ష్యమునకు తీసికొనిపోబడినది. శవము వెంట కలకత్తాలోని మహమ్మదీయప్రమాఖులు వెళ్లిరి. బంగార్యగవర్నరుగారును, తదితరులగు విరోధియునుల మీది వెల్లడిచాడుతో కలిసికొనిరి. మానసికములగు అయనగారును మరకొందరును స్త్రీలక్ష్యముకు వచ్చిరి. వీరిశవము రైలుమీద డక్కాకు తీసికొనిపోవకు చున్నది. వారియందుచాలమంది ప్రజలు నిలిచియుండిరి.

డక్కాలో రుగుట
డక్కాజనవరి 17:—శ్రీకృష్ణులయిన డక్కానవాబుగారి శరీరమునకు త్రేక్ర కుటుంబిగినది. దీనికి చాలమందిమహమ్మదీయులును, ముఖ్యోన్నతులును వచ్చియుండిరి. గౌరవాత్మము కొందరు గుర్ఖాప్రెసిటులను వ్యవృద్ధులైనవిరులును పంపబడిరి.

సరికుల మారకములు.

కలకత్తా జనవరి 16:—మోహతుసరకుల విషయము నను, వ్యాపారభాగముల విషయమున తెచ్చున కారాలు లుగలేదు. వస్తునిమియము ప్రభుత్వాధికారిగారిననుగ నారంభమైనదిమొదలు కలకత్తాలో వెలుల మొత్తముమీద కొమ్ము తగులుతేక పూర్వస్థితియందున్నది. నాదారు తెచ్చుకమండి లేక బహుపుష్టికరమైయున్నది. కాని వ్యాపార వ్యాపారము వృద్ధిపడటకు కొంతకాలం కలుగవలయును. నేటిక్రింది విక్రయములుజరిగినవి:—రాంగంజీ రాక్షసిస్టాన్ 20, డెల్టా జనపనార185, కొమకోవాట్టి జనపనార 114, డెంగాలు మిసలేయస్ బ్యాంకి హుండి లు 1720, 1722/8, హుగ్లీ జనపనార 6, డిడెందర్లు 102 8, గవర్న మెంటుపత్రములకి1/2.

ముసలంపర బొంబుకేసు

కలకత్తా, జనవరి 16:—ముసలంపరచాంగు కార్తవ్యములో ప్రాణముం గొలుపోయిన హెడ్జుకాక్టెవెలియ రామ భజనసింగు ఆ ను నా తని శ క వ రీ తు మ ర ల సో మవారమునకాకు ఆవియుంచబడియున్నది. (వెనీడెకోసీమేజి స్త్రీ)టుగారి యెడల విచారణగానందు బొంబుకేసు విచారణ ఇంకను ముగియకుండుటయే ఈమాపుటకు కారణము. ఈకేసులో మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణ సోమవారముతో ముగియనని చెప్పబడుచున్నది.

ముసలంద్రనాథగోస్ విడుదలకాబడుట.

కలకత్తా, జనవరి 16:—తుపాకి క్రేల్వి, హైకోర్టుకులు ను, జమీందారును అగు బాబు మహామోహనుగారిని, చంపుటకు ప్రయత్నించినందులకని ముసలంద్ర నాథగోసు అను దానిమీద తేబడినదావా అతిపూరు పెప్పల్ క్రేమిన్తో నెడకసులో ఆడిమన్తో నెడకెజ్జియగు పోట్టిరుగారిచే విచారించబడెను. విచారణ ముగిసెను. ముద్రయి నిర్దోషియని జారీరందరు నేకగ్రేమముగ నభిప్రాయ మొనగిరి. న్యాయ మార్తిగా రాయభిప్రాయము నంకరించి ముద్రయిని విడుదల చేయుట కుత్తరు వొనగిరి.

గంగాసాగరయాత్ర.

కలకత్తా: జనవరి 16:—ఏటేలు జనవరి మాసారంభమున సాగరద్వీపమువద్ద జరుగు గంగాసాగరయాత్రయను సాంవత్సరిక స్నానమహోత్సవ మియేటను ఎప్పటికలె జరిగెను. ఇండియాలో నన్ని ప్రదేశముల నుండి యు, బర్మా, సింజీకల నుండియు కనీసము 40,000 వేలమంది యాత్రికులు వచ్చుట మామూలు. ఈ సంవత్సరము రమామి 15 వేలమంది వచ్చియుండిరి. వీరిలో మహా 7500 మంది ఇతరుల ప్రోద్బలముమీద వచ్చినవారు ఇంకెన్నెల సంఖ్యకు తగినంతలకు కారణమేమని పోలీసువారు విచారించిరి. ఇంకను ఎన్నికొక అభాతియును తుంటిరి పనిచేయు చున్నవని వేలకొలది

జనుల మనములందు దృఢముగ నాటుకొని యున్నదనియు, అందువలన ప్రజల నేట లి యుత్సవమునకు వెళ్లలేదనియు విచారణలో వెలువడినటుల తెలియవచ్చెను.

ప్రవచనమందలి తరకాలపు పంటలు.

కలకత్తా, జనవరి 16:—ఇండియాలో నీ తరకాలపు చమురుగింజలపంటకు గురించిన మొదటి జనరలు మొమరాం దమును ప్రాటిష్టిక్సు డైరెక్టరుగా రిప్పటికీ రయారుచేసి ముగించిరి. దానవలన నీక్రిందివిషయములు వెల్లడియగుచున్నవి. డెంగాలు, బీహారు, ఒరిస్సా, ఆస్సాము, సంయుక్తపరగణా లలో తూర్పు బెంగాలు, దక్షిణ బెంగాలు, యా ప్రదేశములుతప్ప తక్కిన ప్రదేశములలో వన్నాదికములు మొత్తముమీద అయకాలముగ నీ ఏర్పడినవి. వైన హెక్టార్లు ప్రదేశములలో మాత్రము సెప్టెంబరుమొదలు వచ్చు తక్కువ యువందున, తడి తక్కువ చమురుగింజలయైతే వేతలముత్రమె గాక, నాని యభివృద్ధిగూడ చేడిపోవుటకు మాగ్గమామను. ఇండియా ఆద్యంతము గణనకు తెచ్చుకొను నెడల, సువ్యలయైతే, ఆవాలయైతే, ఇవి నిరు డికాలమున నీవైరులు వెట్టబడిన ప్రదేశముకన్న నూటికి 14 భాగము తక్కువగా నీయేటయైతే వెట్టబడినటుల అంచన వేయబడు చున్నది. అవివేచిత్తలపంటకో, నిరు డికాలమున వైరువెట్టబడిన ప్రదేశముకన్న నూటికి 12 భాగములకుండున తక్కువగా విస్తీర్ణము లో నీవైరు వెట్టబడినటుల అంచన వేయబడియున్నది. విదేశములందలి చమురుగింజల పంటలకుగించి తెలిసినంతకంటె అధికములయలో అవివేచిత్తలయైతే నిరుడికన్న నూటికి యూడు భాగములకుండున తక్కువ ప్రదేశమునందు వెట్టబడినట్లు ఏర్పడుచున్నది. రషియాదేశము ఏదైరు క్రేల్విమొదలగున్నది. కాని, పరిమాణమున సామాన్యముకంటె తక్కువగా నేర్పడుచున్నది. దిగుమతికి కడు స్వల్పముగ నుండును. రషియాదేశమందలి తరకాలపు సువ్యలపంట మామూలుపరిమాణమున కెక్కువగా నున్నది. రషియాలోని వేసవినువ్యలపంట తృప్తికరముగ నున్నది. ఆదేశమందలి ఆవాలపంట గుణమునొరుకు, పరిమితి యందును సంపూర్ణతృప్తి నిచ్చుచున్నది. కనెడాలో అవిసె పంట నిరుడిలో సుమునకంటె తక్కువగా నున్నటుల అంచన వేయబడుచున్నది; సంయుక్తరాష్ట్రములందు ఈవైరు నిరుడి కన్న రమారమి నూటి కెనిమిదిభాగములు తక్కువగా నున్నటుల అంచన వేయబడెను.

బంగారములో ఆప్టియాజర్నల వర్తకము.

స్వానుగారి విచారణముగియుట.

అలహాబాదు జనవరి 17:—బంగారములో ఆప్టియా జర్ననీదేశములనుండి జరుగునర్తకమును పడగొట్టుటకు మంచి యేర్పాటుల నాలోచించుటకై దొరతనవారు స్వానుగారిని నియోగించిరి. వీరు సంగతులన్నిటిని విచారించిరి వీరి రిపోర్టు త్వరలో సిద్ధమగును.

బంగారా సహకారసభ.

కలకత్తా జనవరి 17:—బంగారములో సహకార సంఘములసభ ఫిబ్రవరి 20, 28 న తేదీలను జరుగును. సభను కార్మికేలు ప్రభువుగా దుపక్షమించుచును. నీప్రసరెల్లుగారగ్రాస వాధిపత్యమున వహించుచును.

మేజరు వెల్క్యూగారు.

మృత్యువుఖమునుండి బయటపడుట.

కలకత్తా జనవరి 18:—ఇంగ్లీషుమును పత్రికకెల్లు తెలియుచున్నది:—మింటో ప్రభువుగారు మనదేశమునకు రాజప్రతినిధిగ నుండిన కాలములో మేరు దుష్టక జెల్లుగారు అను చరవ్యములో నొకరుగనుండిరి. వీరుగణరంగమున మృత్యుముఖమునుండి బయటపడిరి. తుపాకీ రవ్వయొకటి వీరిదనదకు కొట్టుకొని గొంతులోనుండి అవతలకు పోయినది. వీరికి చాల నయమయినదట.

అలహాబాదు

మూనిటులోని సార్ధనా సమాఖ్యలు.

అలహాబాదు, జనవరి 16:—విచారణజెల్లులో సార్ధనా ర్థిశానావరణముననున్న సమావ లిప్పుడు సార్ధనాలోని కాళిక్రమతగురువుల యానమాన్యముక్రిందనున్నది. ప్రభుత్వమువారు సంరక్షించవలసిన ప్రాంతపుక్కుడెముల శాసనము క్రింది కట్టవేములలో వీనినిగూడ చేర్చుటకు దొరతనము వా ద్దాపించిరి.

విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి సర్ జేమ్స్

మెస్టరుగారి భావము.

సంయుక్తరాష్ట్రములలోని విద్యావ్యాపనమునుగూర్చి న రిపోర్టు వ్రాయబడిన తీర్మానమునందు సర్ జేమ్స్ మెస్టరు గారిట్లున్నదివిరి. ప్రస్తుతమున్న కర్తవ్యకారము మన కళాశాలలు ఎల్లకాలమును తామెసంగవలసినదాని నొసంగుచుండ జాలవు. ఇకముందు మరికొన్ని నూతన కళాశాలలుగూడ నిర్మింపవలసిన యావశ్యకతకలిగినను కలుగవచ్చును. ప్రస్తుత మునందున్నవానిని చక్కగా నుపయోగించుటయే కాలానుగుణ్య మగును. కళాశాలలన్నిటిలో విద్యార్థులసంఖ్య పెంచుగావచ్చును. కాన వారు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థిహాణి ఫలితమును బడయజాలరున్నార. ప్రస్తుతము కళాశాలలో నందు కొన్నితరగతులనున్నతపోతకాలం దుందుట యుద్ధ యానకులమని తోచుచున్నది. ఈదేశమున స్థిరపడిన విదేశీయుల (యూరోపియనులు మున్నగువారు) విద్యావిషయ మునగూడ వారిసంఖ్య యూరోపియను పాఠశాలలలో 4560 నుండి 5000 కంటెను పెంచినది. విశ్వవిద్యాలయ విద్య వ్యవస్థ సింఘసంఖ్య చాల పెంచుగా కనబడుచున్నది. ఉన్నత విద్యాభ్యాసముల నీసంఘమువారు కనిపెట్టిన నూతనలు కలవు. సిద్ధాసంఘమువారి నూతనలగీత ముగిసినది. కొన్ని నూతనలు భారతీయమున నిలుపబడవలసియున్నవి. హైస్కూలులలోను బహుళ కేంద్రీయ పాఠశాలలలో నేర్పరుచుటకు నిశ్చయింప బడినది. అనాధశరణాలయములకొరకు భవము ప్రత్యేకింపబడి నది. ఇండియాదొరతనమువారు 80 వేల రూప్యములవిరాళము నొసంగుటతో నుపాధ్యాయుల జీతములలోగూడ కొంత యభివృద్ధి కలిగించుట కవకాశము కలుగును.

మహమ్మదీయులు-యుద్ధము.

సర్ జేమ్స్ మెస్టరుగారి ప్రసంగము.

అలహాబాదు జనవరి 17:-జిల్లా మహమ్మదీయసంఘ మువారు ఘోషింపబడిన సర్ జేమ్స్ మెస్టరుగారి సన్మాన పత్రము ఆహ్వానించి. దీనికి మెస్టరుగారు సమాధానమిచ్చుచు, యుద్ధముగురించి యాదేశములోని ప్రతిమహమ్మదీయునకు యెట్టిభావముండునో అట్టిభావమేయున్నది. నా భర్తమును నేను బాగుగ గ్రహించి, నెరవేర్చుటకంటె జేరుకొరకలేదు. ఆంగ్లేయరాజ్యపరిపాలకుడను గనుకను యేమివచ్చినను, యెట్టి చిక్కులున్నను, రాజభక్తికలిగియుండుట నావిధియైయున్నది. ఈవిషయమున నామతగ్రంథములకూడ నిట్లే నుడువుచున్నది. నామతవిషయముల కభ్యంతరము కలుగజేయబడినంతకాలము ప్రభుత్వకలిగియుండుట నావిధిక్రమమున్నది. హిందూదేశ ములోని మహమ్మదీయులయొక్క యభిప్రాయమిట్లుండునని నామతప్రాముఖ్యము. మిథ్యమును మిథ్య వెంటనే నెరవేర్చు నందునకే మేమెంతయు గౌరవించుచునేయున్నాము.మిమ్ము ను, మిమనోభావములను బాగుగ యెరిగినమేము, విరోధాదేశ మందు కలిగిన సందర్భములలో నీవిషయంబుమేము చాలసాను భూతిని కనుపరచుచున్నాము.మహమ్మదీయులకంటె ప్రపంచ మందు మరేమతస్థులకును అంతద్వేషముగ మతసంబంధములేదు. టర్కీవారు మాత్రమేతమతో చేరినందునకు మిథ్య విచారము కలుగకమానదు. ఇట్టి దురవస్థకలుగకుండ ఆంగ్లేయులెంతయో ప్రయత్నించిరి. టర్కీలో చాలమంది ప్రజలును, టర్కీనేన కూడను ముద్దమునకుదిగుటకు వ్యతిరేకముగనే యున్నారు. జర్మనీతోకలియుట టర్కీవారి స్వనాశముకంటె జేరుకాదు. ఈసంగతులన్నిటిని మీరు గ్రహించుదురనుకొనెదను.మిమ్మో సమానమతస్థులగు టర్కీవారిదుస్థితినిగురించియు, అపదను గురించియు, మిథ్యలైన ఆంక్షాశసము సందర్భమున ఆంగ్లే యులు సానుభూతిని కనుపరచుచున్నారని నేను మీకు తెలియజేయుచున్నాను.

అగ్రాలో విద్యుచ్ఛక్తి.

అగ్రాలో విద్యుచ్ఛక్తి సమకూర్చుటకు క్రాంతము వ్యవసంఘమువారికి సంయుక్తరాష్ట్రముల లెప్టినెంటు గవర్నరుగారు ప్రతిపత్తి నొసంగిరి.

లాహోరు

పంజాబులోని శత్రుదేశములవారి కంపెనీలు కల్త్రాలరు నియమింపబడుట
లాహోరు జనవరి 16:- జాయింటు సాకు కంపెనీల అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు లిస్టు దేను గారు పంజాబులోని శత్రు దేశములవారి కంపెనీలకు కల్త్రాలరుగ నియమింప బడిరి.

లక్నో.

లక్నో అలహాబాదు పట్టణములు.

విద్యుచ్ఛక్తి సప్తము.

లక్నో జనవరి 16:- లక్నో, అలహాబాదు పట్టణము లకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్తముచేయు నిమిత్తము క్రాంతము కంపెనీ వారును వారిమేజేజింగుయేజింట్లగు, ముర్షిను కంపెనీ వారును, కలిసి ఒక లిమిటెడ్డు కంపెనీని యేర్పాటు చేయు చున్నారు. ఈసందర్భమున క్రాంతము కంపెనీవారు భాగ ములకు దరఖాస్తులను పెట్టుకొను వారికొరకు పాఠములను సాదరుచేసిరి. ఈ యేర్పాటులను స్థానిక ప్రభుత్వమువారుంగీకరించిరి. మూలధనము 15 లక్షల రూపాయలుగా 7 సంవత్సరములవరకు పెట్టుబడి సామ్యుమీద నూటికి 4 లక్ష రూపాయల వడ్డీని మునిసిపాలిటీలవారు గ్యారంటీచేయుదురు. పెట్టుబడిమీద నూటికి 8 రూపాయలు గిట్టరచ్చునట.

డిల్లీ.

ఓమను సుల్తానుగారి ముఖ్యపట్టణముగు ముస్లిమునగరమును ముట్టడించుట.
డిల్లీ-జనవరి 16:- అధికారిత్వము ప్రకటించిరి. ఒక సంవత్సరమునండి ఓమనులోని కొందరు అరబ్బుల తెగలవారు సుల్తానుగారి ముఖ్యపట్టణముగు ముస్లిమును ముట్టడించెదమని ప్రకటించుచుండిరి. చివరకు జనవరి 11 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు ముస్లిము పట్టణమును కావలిగాచుచున్న భటులవై వారబులు వచ్చిపడిరి. మరునాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటవర కును పోరుజరిగెను. అరబ్బులు సుమారు 3 వేలమంది యుం దురని యుహింపబడినది. 1 గంట యగుసరికి వారిలో చని పోయినవారును గాయములు తగిలిన వారును 500 మంది తేలిరి. తక్కిన వారందరును పారిపోయిరి. ప్రస్తుతమున్న సుల్తాను గారికి మతరాజకీయాధికారములు రెండునుగూడ లేకుండ చేయవలయు నను తలంపుతో నొకడు ఇజిప్టుపాలే నాయకుడనని పేరు పెట్టుకొని యీ విప్లవకారులను నడిపించెను. ఆ నాయకునికి గాయములు తగిలెనని తెలియుచున్నది. కావలిభటులు సన్నీల నుపయోగించిరి. ఒక ఆంగ్ల సైనికోద్యోగిని 14 గురు సైనికు లకును గాయములు తగిలినవి. 6 గురు సైనికులు హతులైరి.

హైదరాబాదు.

43 వ పట్టిక

డిల్లీ, జనవరి 16:- పరాసు లెజియను, ఈ దేశముల నుండి వచ్చిన 49 వ పట్టికలో నీక్రింది యుద్ధగొర్రులపేర్లు గలవు. 51-వ బ్రిటన్ రెజిమెంట్ | రెజిమెంటు డి. బెయింక్ బ్రిడ్జు గారు, తమగాయములు కొంచెము గుణమయి, మరల పనిలో ప్రవేశించిరి. ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసు కెప్టెను ఎం. ఆర్. సి. మ్యాక్ వాటర్సన్.

ఇండియన్ పేవర్ కరెన్సీ డిట్రెపు

డిల్లీ, జనవరి 16:- ప్రతి విషయమై జరిగినమహాభయంబలి తీర్మానములో 22 వ సెక్షన్ నందలి 140 మిలియన్లు (1400 లక్షలు) అనుటకు మారుగా 200 మిలియన్లు (2000 లక్షలు) అనివాసి ఇండెయిన్ పేవర్ కరెన్సీ అప్రను సవరించుచు నేటిదినము ఇండియాగెజెట్ ఎక్స్ ప్రెస్లో నెలలో నొక్కయవ పక్ష ప్రకటించబడెను.

రాజప్రతినిధికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

పడమటి రంగము.

డిల్లీ జనవరి 17:- ఈక్రింది తంత్రీవార్త నేటు సెక్రటరీగారి నుండి జనవరి 15 తేదీని శ్రీ వైసరాయిగారికి వచ్చెను:- ఫ్రెంచివారి సేనామధ్యమున సాయస్సాన్ను కుత్తరమునను ఆంగ్లేయమునను కలహము గాఢముగజరుగుచున్నది. ఒక్కచో ఫ్రెంచివారు జర్మనీవారికి లొంగిపోయిరి. ఫ్రెంచి వారు జనవరి 6 తేదీని సాయస్సాన్నుకు 182 మైళ్ళ దూరములో నున్న యొక గుట్టను స్వాధీనపరచుకొనిరి. జర్మనీ వారి కందకములలో మూడువరుసలను బలుకొని మూడుసారులు జర్మనీవారు తమవైబడినపుడు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి. గత సోమవారమునాడు జర్మనీ వారివచ్చికి సైనికుల బంపి గుట్టవై తీవ్రముగ బడిరి. మంగళవారమునాడు ఫ్రెంచివారు కొద్దిగ వెనుకకు బోవలసినవారైరి. నది పొంగుటచే తమ రాకపోకలకు భంగము కలుగునని శ్రావీమెస్సీలిరు మధ్య ఎయినదికి, దక్షిణమున విడియవలసినవారైరి. నదియు త్రోవ గట్టునందు వీరి కొకకంటెనముగ కలదు. కలహము, జర్మను నపుడు జర్మనీచక్రవర్తిగా రుండిరి.

జర్మనులసానమును ఆంగ్లేయులు పట్టుకొనుట.
ఆంగ్లేయులు జర్మనులతో దిక్కుముగ పోరాడి లాభాన్నేదగ్గర జర్మనులసానమును పట్టుకొనిరి.

జర్మను సేనలకు సాహాయ్యము.

యధృత సైనికులను స్వయముగ చూచిన ఆంగ్లేయ సైనికకార్యాలయమునం దొక రిట్లు తెలియజేయుచున్నార:- జర్మను సేనకు సాహాయ్యముచేయుటకై సంపదకుచున్న కుల సామర్థ్యమునందు చాల వ్యత్యాసము కనుపడుచున్నది. లాండువేరు పటాలమునుగురించి చాల గొప్పగ చెప్పుచున్నార. లాండుప్రముపటాలములలోని సైనికులు సామాన్యులు సేనాముఖమునకు వెనుకనండి. సైనికులకు సాహాయ్యమునకొంత కాలముక్రిందట 18 సంవత్సరములవారిని పంపించిరి.

తూర్పుప్రవ్యా యధృతము.

విస్సులానది దిగువభాగమునకు ఉత్తరముగ కవ్యను సేనలు ముందుకువెళ్లి, సీర్సె అనుపట్టణమును పట్టుకొనిరి. ఇవి ధారనకొటకు తూర్పుభాగమున 45 మైళ్ళదూరములో నున్న.

పోలండులోని రవ్యనుల స్థానములు

పోలండులో రావ్లానదియొద్దనున్న రవ్యను సేనలున్న స్థానములను టియమ్మపత్రికవిలేఖరుడు చూచివచ్చి యిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:- ఇక్కడి కందకములు డిట్టముగను లోతుగను నున్నవి. వీనిని బాగా ఆలోచించి త్రవ్వెరి ఒక కందకమునకును, మరియొక కందకమునకును మార్గము తేర్చి రుపబడినవి. వీనిలో సోల్టరు సుఖముగ నున్నారు. వీరిమీద మంచు మొదలగునవి పడకుండ వైన కప్పు మున్నగు, నా భవము తేర్పాటు చేయబడి యున్నది. వీరికి మంచుచుట్టును, ఆహారమును కేయబడుచున్నది.

యధృతముగురించి ఫ్రెంచిదేశీయుని అభిప్రాయము.

ఫ్రెంచివారి రాజ్యాంగ సభాభ్యుత్థులు యధృతము గురించి యిట్లు తెలియజేయుచున్నార:- ఆంగ్లేయ పరాసు రుహ్యదేశములు కాంతభావముతోను పట్టుదలతోను యధృతము చేయుచుండుట నుగుణము. న్యాయముగా నవద్రుట కా మెప్పుడు సహాయకారిగ నుండును. తరుణమింక ఆసన్నము కాలేదు. జర్మనీ అస్థిరీయా దేశములు తమ సర్వకర్తలను యధృతమునకై వినియోగించుచున్నవి. కాని రుహ్య ఆంగ్లదేశము లట్లు చేసియుండలేదు.

సిరియా.

సిరియ డి త్రరసముద్రతీగమున బోరు.

అలహాబాదు జనవరి 16:- కెయిరోనుండి డిసెంబరు 24 తేదీ నొకవిలేఖరి పంపినదంత్రక కిటుల నొకతేఖరానెను. తూర్పురంగమునుండి సమాచార మింకను తెలియలేదు. సిసాయిలో చాలనెమ్మడిగానున్నది. శత్రువులకొరకు విమానములు తెలికినవిగాని వారిజాడకనబడలేదు. యధృతరంగముసిరియాకును అసియా మైసరుకును మార్చబడునని తెలియుచున్నది. ఆతెగ్జాండ్రెట్టావద్ద నొకయధృతకా ఫిరంగులను కాల్చుచున్నదని క్రిస్తుమనుపండుగనాడు సాయంతన మధికారులు ప్రకటించిరి. అస్సానీ నుండి బయలుదేరు బాగ్దాదురయిల్లేకు కాఖగా బాయనునుండి అలెగ్జాండ్రెట్టాకు పోవు యినుప వారిని మొదట నా యధృత నా వధ్వసము చేసినది. పిమ్మట అలెగ్జాండ్రెట్టాలో నున్న యధృతసామగ్రుల నన్నిటి నప్పగించ వలయునని యి చటి వైకోద్యోగి కంత్తవార్త నంపెను. అతడంగీకరింపనని వార్తనంపెను. ఇంకేమైన దుండగములు జరిగినా అద్యుపములో నిరోధింపబడిన యూరోపుదేశీయుల నందరిని చంపివేసెదమని తురుష్కాద్యులు తెలియ పరిచిరి. ఆందులకు 24 గంటల గడువు నిచ్చుచు సయికోద్యోగులు గాని యూరోపీయులను హత్యచేసినచో నందుకు త్రరవాచలగు తురుష్కాద్యులను కనికరమినుమింతయును చూపక శిక్షించెదనని మరల యధృతనాకాధికారి తెలియపరిచెను. ఈగడువుముగియుటకు మున్నె వైఇనుపవారిని పూర్తిగా ధ్వంసము చేయుటకు యధృతనాకాలోని వారిని కొందరిని నాకాధికారి పంపెను. తురుష్కా తెదిర్చిరి గాని నాకా సంబంధము లేయ నులలో నొక వంతును దొర్తతుకు ఉత్తరదేశము 4 మైళ్ళదూర మునందున్న మరియొక వంతును గూడ ధ్వంసముచేయగలిగిరి. 24 గంటలను ముగియున్న వసు సంతలో సలెగ్జాండ్రెట్టాలో నున్న యధృతసామగ్రులను యినుపదారి సామగ్రులను ధ్వంసముచేసెద సనియును ఫిరంగులనుకాల్చవద్దనియును నచటి తురుష్క సేనానియగు డెజములపాషా నాకాధికారికి తెలియపరచెను. అట్లుచేయుటకు వలసిన మూలసాధనముల నతడనాకాధికారికద్దనుండి బడలు పుచ్చుకొనవలసినచ్చెను. ఇటీవల ఆసన్నాద్రతీరమున కనబడు యధృతసామగ్రులన్నటిని ధ్వంసముచేయును నాయధృతకవిహించునని తెలియుచున్నది.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTER'S AGENCY.)

BRITAIN.

Death of an Artic Explorer.

LONDON, January 16.
The death is announced of Sir George Nares.

The Exchange Between Britain and America.

LONDON, January 16.
It is announced after consultation between Mr. Lloyd George and London Bankers that in as much as exchange between Britain and America is now substantially normal no definite action is at present required for adjustment of exchange on lines of the scheme arranged in America by Sir George Paish representing the British treasury but should circumstances arise causing unreasonable gold export in either country Bankers' committees will be appointed both in America and England to deal with the situation.

Bishop of Tinnevely's Stipend.

LONDON, January 18.
The Society for the Propagation of the Gospel has guaranteed three hundred annually towards the stipend of the new Bishop of Tinnevely, who has not yet been appointed.

Non-Coms Awarded.

LONDON, January 17.
The "London Gazette" announces that 187 Non-commissioned officers and men of all arms have been awarded the Distinguished Conduct Medal, mostly for conspicuous gallantry, sometimes for consistent gallantry in face of heavy fire, saving the guns of wounded, retaking or saving trenches, etc. Many belong to the Engineers, Medicals and Guards.

The Falkland Engagement.

A Woman's Letter.

LONDON, January 17.
The "Daily Mail" publishes an interesting letter from a woman resident of the Falkland Isles describing the anxiety prior to the battle. She says that a wireless message warned the Isles of the possible advent of the Germans, and therefore the women were sent into the interior and the Governor's papers and codes were buried every night. There was great excitement on the fourth day when the ringing of Church bells announced the sighting of a warship. The volunteers paraded, but the warship was the "Canopus", which arrived at full speed, cleared for action and with guns trained, expecting to meet the Germans. Big ships arrived on December 12th. Unexpectedly the Germans appeared next morning. A flag lieutenant in pyjamas informed Admiral Sturdee, who was shaving. He replied: "You had better get dressed." The Germans might have been despatched more quickly, only Admiral Sturdee ordered his men to have their usual dinner at noon and time for smoke afterwards.

Unpublished Letters.

Regarding British Bravery.

LONDON, January 18.
Unpublished orders of the local Commanders of Troops brought to England by wounded men throw light upon the gallant performances of different regiments. General Allenby commanding the Cavalry Corps, writes:—Brigadier General Shaw gives thanks for the help given during the past forty-eight hours by the Scottish Borderers, Yorkshire Light Infantry, Northumberland Fusiliers and Lincolns, whom you so kindly sent to our aid. Their arrival at a critical time saved the situation. I fear they have suffered loss, but they fought brilliantly, and I am deeply indebted to them. General Capper pays a tribute to the discipline of the Second Battalion of the Border Regiment, which held the trenches at Ypres under a merciless shell fire for three days and nights and maintained their ground until the arrival of reinforcements, although many trenches were blown in.

A Labour Leader.

Favours the War.

LONDON, January 18.
Speaking in London, Mr. Henderson, Labour leader said that before the war he desired neutrality, but after the invasion of Belgium Great Britain was bound by solemn obligation to protect the weak from strong brutality. Young men should be given every opportunity to assist the great cause.

Egyptian Officers Honoured.

LONDON, January 17.
The London "Gazette" announces that the K. C. M. G. has been bestowed on Mr. Graham, adviser to the Egyptian Ministry of the Interior, and Mr. Cheetham, acting High Commissioner.

Earl Roberts Estate.

LONDON, January 17.
Earl Roberts left 77,304 pound unsettled property, practically everything going to his wife and daughters, including the hundred thousand granted to him for service in South Africa with the contingent reversion of the latter for Army charities.

Labour Employment Active in Britain.

LONDON, January 17.
The Board of Trade's Labour Gazette records the remarkable fact that employment which usually shows decline in December was more active than in November. Several industries reported shortage of male labour, and employment was good generally compared with 1913.

FRANCE.

French Parliament.

Confident Speeches by Presidents.

LONDON, January 15.
PARIS.—At the opening of the business proceedings of the French Parliament speeches breathing confidence in victory were delivered by the Presidents of the Senate and the Chamber. M. Dubostin in the Senate denounced Germany, who intoxicated with the most menacing imperial dream, was now rushing to carnage and incendiarism. The struggle should terminate in annihilation without mercy of ancient despotisms monstrously resuscitated.

Chambers First Duty.

M. Deschanel in the Chamber said that the first duty of the Chamber was to help the Government to drive the enemy from France, liberate Belgium, and restore Alsace-Lorraine to France. Time is on the side of right in this protracted struggle. The dual alliance has made its maximum effort, but the Triple Entente has not yet done so.

"Only Cannon Should Speak."

Senator De La Have moved the postponement of all discussion, as only cannon should speak at present.

Position at Soissons.

Explanation of Recent Fighting.

LONDON, January 15.
The bare statement of the facts regarding the fighting north of Soissons is somewhat misleading since the operations really leave the position practically where it was a fortnight ago. The positions which the French troops have lost being those captured on January eighth and ninth. There is no question of breaking the Allied line. French troops hold the line of bridge heads across the river.

French Prisoners at Soissons.

LONDON, January 16.
PARIS.—The number of French prisoners captured at Soissons by Germans does not exceed a thousand. There is nothing fresh to report.

Street Lighting in Paris.

The police in Paris have ordered general diminution of lights in order to baffie a possible raid by airmen.

French Socialists on the War.

A meeting of the French socialist party have declared in favour of a continuation of the war until the victory of the allies is complete.

Severe Punishment for Espionage.

Two Germans have been sentenced to imprisonment for life at the Casablanca for espionage.

Paris Bulletin.

LONDON, January 16.
PARIS.—The communique says:—Artillery engagements have occurred at Neuport and Ypres. The enemy at Notre Dame de Lorette retook a portion of their lost trenches. Our progress has continued at Blang. We repulsed a violent attack westward of La Boisselle. Our artillery achieved appreciable results at Soissons and Rheims. We dispersed a regiment which was assembling, caused the explosion of one of the enemy's batteries and demolished one of their works. The Germans fiercely bombarded Fontaine Madame. A somewhat stubborn attack against our trenches at Elreux failed completely. The Germans were forced to evacuate a crest northward of Clemery and eastward of Pontamousson. There have been artillery actions along the entire front in Vosges. There is no change in the position in Alsace.

French Communique.

LONDON, January 17.
The Paris communique says:—We captured another trench near Perthes and a wood three hundred yards beyond our lines north of Beau Sejour.

La Basse Abandoned.

LONDON, January 17.
PARIS.—A message to the "Matin" from Saint Omer says that, according to trustworthy information, the Germans have abandoned La Basse, where their position had become untenable under the converging fire of the Allied artillery. It is also persistently reported that the French have pushed forward towards an important strategic point between Lille and La Basse.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Russian Preparations for Counter-Attack.

LONDON, January 15.
After a lull over Christmas and the New Year, the Russians are preparing to deliver a strong counter-attack, and are increasing their forces by eight-hundred thousand strong and vigorous troops.

Destitute Armenians' Flight.

Eighty-thousand destitute Armenians fleeing from the Turks have already arrived in Russian territory.

Russian Communique.

LONDON, January 16.
PETROGRAD.—A Communique says that Russians on the right bank of the Lower Vistula continue to drive back the German cavalry supported by small infantry units towards Thorn which is some forty miles westward. The Enemy tried to occupy the fords of River Krawa but failed and continued to retreat northward. German attack in the region of Lotzen has been defeated with heavy losses. Elsewhere the enemy made insignificant and abortive attacks.

French Honour to the Russian Generals.

LONDON, January 16.
PETROGRAD.—It is officially stated that the fighting at Karaugan continues in favour of the Russians who have captured many more officers than ment. The French Government has conferred the military medal on the Emperor Nicholas and a Legion of Honour on several Russian Generals.

A Russian Communique.

LONDON, January 17.
PETROGRAD.—The communique says:—Comparative calm prevails on all fronts. All German efforts have been fruitless. It has been established that the Germans in some places have misused the white flag. A German official communique concluded on Friday with the addition: "This is the truth". It is emphasised that no first class Power has ever been reduced to making such an appeal.

Russian New Year Greetings.

LONDON, January 17.
On the Occasion of the Russian New Year Earl Kitchener and Grand Duke Nicholas have exchanged cordial telegrams wishing success to the valiant allies.

Turkish Army Smashed.

80 Vessels Sunk.

LONDON, January 18.
PARIS.—A message from Petrograd says that the Russians have smashed the Eleventh Turkish Army Corps.

The Russian fleet in the Black Sea, the message adds has sunk eighty sailing vessels conveying reinforcements for the Turkish Army in Anatolia. The Russians have also been successful in driving the Turks from the region beyond Chorok.

German Treatment of Russians.

An Appalling Report.

LONDON, January 15.
The Russian Foreign Office has issued an appalling report on the subjects of the treatment of Russian subjects in Germany at the beginning of the war. A Russian Senator was stripped naked and thrown into prison with criminals. Russian tourists were crowded into uncleaned cattle trucks, stables, and pigsties. Women and children, who have been ill, were hurried through the streets and many fell from exhaustion. The Russians were often deprived of food and water for days.

On one occasion sixty Russians including twenty-five women were allowed to leave their railway carriages only once in seventy hours. The ill-treatment caused a number of deaths and mental derangements.

Russian New Year.

Cordial Reception of British Greetings.

LONDON, January 15.
The Russian Press is gratified at the New Year's wishes from prominent English personages and declares that Russia and Britain have been drawn together by the magnet of fate. The long mutual lack of confidence has vanished, and the foggy isles of Britain have become for Russia, isles of the Sun.

Russia's Wonderful Recovery.

Trade Approaching Normal.

LONDON, January 15.
PETROGRAD.—The Minister of Finance in a statement accompanying the budget strikingly illustrated Russia's powers of recuperation after the upset caused by the war. Goods traffic on the railways and trade generally are gradually approaching normal. The famous fair at Nijni Novgorod had shown satisfactory results.

Good Effect of Spirits Prohibition.

The disturbance of the labour market has been remarkably small. This is largely due to the increased productivity of workers owing to the abolition of the sale of spirits, compensating for the loss of men called to the colours.

TELEGRAMS.

The New Year Fighting Conditions
in East Prussia.

LAHORE, January 16.

The "Civil and Military Gazette" cables:—London 15th Jan. Russian and German reports combined indicate a resumption of fighting at Sierpe, 22 miles due north of Plock, at Nazzanow midway between Sierpe and Mlawka, at Rosag in east Prussia, 20 miles, all forest, from Jonanesburg, and at points east of Lotzen, and south east of Gumbinnen.

The Frozen Lakes of East Prussia.

The "Morning Post's" correspondent at Petrograd deduces that Port Boyen protecting the passage of the lakes at Lotzen has been turned while German launches on the lakes now described as ice-breakers cannot prevent the freezing of hitherto dangerous marshes. (Censored.)

TURKEY.

Operations on the North Syrian Coast.

ALLAHABAD, January 16.

The "Pioneer's" Cairo correspondent gives the following account of developments in Syria in his letter dated 28th December:—There is still no news from the Eastern frontier. All is quiet in Sinai, and the aeroplanes search in vain for signs of the enemy. It would appear that the centre of interest will be moved over to Syria and Southern Asia Minor, for a communique published on Christmas eve states that a warship has been bombarding the coast near Alexandretta. The warship first of all destroyed part of the line running from Bayas to Alexandretta a branch line of the Baghdad railway which leaves the main line at Osmani, and then sent an ultimatum to the commandant at Alexandretta to hand over all military stores at once. An unfavourable answer was received. In fact the Ottoman authorities stated that if any further damage was done the Europeans detained in the Island would be killed. To this the Commander replied granting a delay of 24 hours for acquiescence in the conditions of the ultimatum, adding that harm done to European non-combatants would be visited on the officials responsible, to whom no quarter would be shown. Before the period expired it was noticed that the line had not been sufficiently destroyed, and so a landing party was sent ashore to complete the work. Some resistance was encountered, but the party succeeded in destroying a bridge at Bayas, and another at Dourtar, four miles to the north. Just before the expiration of the 24 hours Djemal Pasha who was in command of the Turkish forces in Syria agreed to destroy all war and railway materials at Alexandretta and escape the threatened bombardment. But the irony of fate was such that he had to borrow explosives from the warship to do the work. It is believed that the warship will gradually work down the coast destroying war material wherever it is found.

Turkish Atrocities.

LONDON, January 17.

TEHERAN.—It is reported that the Turks have shot the Persian Governors of Subulak and Maragha in the province of Azerbaijan and have likewise burned to death one Armenian and two Russian subjects.

ITALY.

The Earthquake in Italy.

LONDON, January 15.

ROME.—King Victor Emmanuel, who has visited the scenes of all the earthquakes during his time, declares that this surpasses all, even that of Messina, as only 5 per cent of the population of Avezzano are alive, while at Messina 30 per cent were alive. The violence of the earthquake is unprecedented.

Russian Condolences to Italy.

LONDON, January 16.

The Government has telegraphed its sincerest condolences on the earthquake in Italy.

Terrible Nature of the Earthquake.

LONDON, January 16.

ROME.—No organisation can possibly cope with the rescue work in connection with the earthquake. Suffering is worse than anything described in Dante. Voices have been heard in ruins. Poles have been erected to mark spots hoping that rescuers will be able to return to rescue but it is impossible to excavate in time. Many persons have been found asphyxiated in dust but others have been found petrified by cold. Fires are breaking out, thus adding to the terrors. Water is insufficient to extinguish the fires.

JAPAN.

Insurance for Cargoes.

LONDON, January 17.

The "Nippon Yusen Kaisha" announces a Japanese Government insurance scheme for cargoes to Japan and intermediate ports at the following rates:—Middlesborough to Colombo and beyond, ten shillings per cent; London to Colombo and beyond, seven shillings per cent; Marseilles to Colombo and beyond three shillings per cent.

GERMANY.

Copper Shortage in Germany.

A Frantic Search.

LONDON, January 15.

The Germans are frantically searching for copper. They have removed the famous copper group "The Way of the Cross" from Turnhout, and the bronze gates from Antwerp station. Electric wires have been consigned wholesale.

Siege of Cracow Anticipated.

LONDON, January 15.

The art treasures of Cracow are being removed to Dresden in anticipation of a siege.

Shortage of Petroleum.

LONDON, January 18.

The shortage of petroleum in Germany is serious and has necessitated a proclamation by the Ministry of Commerce exhorting the population not to use petroleum in other illuminations are available.

German Socialists Against the War.

LONDON, January 17.

AMSTERDAM.—The Socialist leader Herr Liebknecht has informed the leaders of the International Socialist Union that the anti war movement among German Socialists is growing. He added the Socialist Unions in Germany have almost without exception declared against the war.

HOLLAND.

The Stock Exchange in Amsterdam.

LONDON, January 16.

THE HAGUE.—It is officially announced that the stock exchange in Amsterdam will open on February 9th.

EGYPT.

Egypt's Progress.

New Sultan's Views.

ALLAHABAD, January 16.

The "Pioneers" Cairo correspondent writes on the 28th December, giving an account of an interview with the Sultan by the special correspondent of the "Times." His Highness expressed his firm belief that a brilliant future lay in store for Egypt and that as soon as the present war is over, this country will become the active centre of moral and material progress.

UNITED STATES.

Warning to General Carranza.

LONDON, January 16.

Britain and United States have made strong protests to General Carranza against the threatened confiscation of the oil supplies of Tampico warning him that confiscation will entail serious consequences.

America's Unpreparedness for War.

LONDON, January 16.

WASHINGTON.—Senator Lodge in the Senate eloquently advocated the appointment of a committee to investigate the question of America's unpreparedness for war arguing against the parrot cry that preparedness means war.

The American Defences.

LONDON, January 16.

WASHINGTON.—The House of Representatives has passed a resolution calling on Mr. Garrison the War Secretary, to furnish information regarding the strength of the coast defences as to whether they have guns larger than twelve inches and whether the latest type of battleships carry guns outranging the American defences by four miles.

The 'Dacia'.

War Risk Bureau Refuses to Insure.

LONDON, January 18.

The American Government War Risk Bureau has refused to insure the "Dacia," the sailing of which will probably be postponed in view of the absence of agreement with England, as her capture is inevitable.

Steamer Detained.

LONDON, January 18.

VANCOUVER.—The Japanese Steamer "Mexico" and the American Steamer "Governor" have been detained on a charge that part of their cargoes are contraband.

Transfer of "Dacia".

An Unfortunate Step.

LONDON, January 17.

NEW YORK.—The "Journal of Commerce" says that American interests have secured options on three Hamburg-American liners in order to use them for cotton trade with Bremen. This will accentuate the whole matter of the transfer of vessels raised by the purchase of the "Dacia" by a German American.

A Washington telegram to-night says that the Government is endeavouring to arrange with Britain for the immediate despatch of the "Dacia" to Rotterdam with a cargo of cotton on the basis of its being a temporary voyage. The Government's solicitor has explained that contracts of American growers to deliver cotton to Bremen firms will be lost unless it is allowed to proceed immediately. There is a widespread feeling that the transfer of the "Dacia" is an unfortunate step.

COLONIES.

The South African Rebellion.

LONDON, January 16.

PRETORIA.—The Union forces have occupied Swakopmund, having only three casualties.

GREECE.

Greece in Favour of Britain.

LONDON, January 18.

The Greek Minister in London, speaking of the Greek attitude to the war, said that Greece was absolutely devoted to the cause of England, which she believed to be inspired by a desire to promote the good of the world and maintain the freedom of smaller nations.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 18.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 18th January:—

The Germans claim as a result of the recent operations near Soissons but it appears to be only a decided check to the recent French offensive. They have been forced back over a front of about three miles to the line held before assuming the offensive a fortnight ago, but they are in no way broken and yesterday's communique states after first losing they took the village St. Paul situated north of Aisne about a mile northeast of Soissons near Perthes. Nothing important occurred near Arras. The Zouaves by a brilliant charge carried the enemy's position near Arras-Lille Road. In Vosges the Germans were driven back south of Senones. The Russians continue to advance north of the Vistula and occupied the fords on river Skirna a few miles west of Sierpe. A communique also mentions the repulse of insignificant attacks on advanced posts in Lotzen district. The Russians apparently hold the northern side of the Carpathian Passes but winter retards a fresh advance into Hungary. They are apparently receiving very great reinforcements. In the Caucasus the battle in the neighbourhood of Kara Vigan is still raging and the Turks evidently reinforced from Erzerum are stoutly resisting the Russian advance but the pursuit of defeated Turkish troops continues from the river Olty and the Turks are being successfully moved from the region beyond the Chorok.

Mr. Gustave Horve replying to the allegations that France is left to support the weight of war alone writes in a Paris paper "Guerre Sociale" that there are six armies, each of two army corps to find and even train men is nothing but to officer and equip while keeping General French's army in ammunition, while working for the Belgium army that has lost all arsenals revictualling centres, and for the French army that has lost its chief industrial districts is a grand task which England alone is capable.

An Attack on Muscat.

DELHI, January 16.

A Communique States:—For over a year certain Arab tribes in Oman had been threatening the Sultan's capital of Muscat. The long expected attack was delivered at 2 A.M., on January 11th, when the tribesmen advanced against the line of pickets by which Muscat is protected. The fighting continued till 1 P.M., when the enemy withdrew having lost 500 killed and wounded, out of a force estimated to number 3000. The rebel forces were led by an Isabinsaleh chief, a self-styled man, who seeks to oust the present Sultan from the religious and temporal lordship of Oman. He is reported to have been wounded. The picket line was held by portions of the 55th Russell's Infantry and 102nd Grenadiers. Our troops used bayonets. Our losses were one British officer wounded (Captain Coates, 102nd Grenadiers), six sepoy killed and fourteen wounded.

Secretary of State's Telegram.

Fighting in Western Theatre.

DELHI, January 17.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy, dated the 15th Jan:—The struggle north and north-east of Soissons in the French centre is proceeding with unabated vigour, and the French had given way at one point before strong German reinforcements. They had on the 8th January captured a hill 132 miles north of Soissons, won three lines of German trenches and defeated three German counter-attacks. The Germans hurried reinforcements on Monday last, assuming the offensive, and violently attacked both the hill and the Perriere Sour one mile east. On Tuesday the French were driven back slightly on both points and are now compelled, by the rise of the river threatening their communications to establish themselves in the South of the Aisne in a section between Crony and Mesey with a bridgehead on the north bank. The Kaiser was present during the attack.

Brilliant Engagement by the British.

The British, after a brilliant engagement, captured a German position near La Bassée.

Russian Advance in E. Prussia.

The Russians are advancing north of the lower Vistula and occupied the town of Sierpe 45 miles east of the Prussian fortress of Thorn.

Russian Position in Poland.

The "Times" correspondent, who visited the Russian position at Rawka river in Poland, says:—It has extremely strong trenches deep and excellently laid out with many connecting avenues, and the soldiers live in unusual comfort with overhead protection, all well clothed, well fed and morale extremely high.

French Statesmen on the War.

The President of the French Deputies said:—In this war tenacity is a sovereign virtue and time is the ally of Right. The supreme hour is not yet struck. The Dual Alliance had put forth its full effort, but not so the Triple Entente.

TELEGRAMS.

The President of the Senate said that the bloodshed and fire brought by the Germans represented but a small disaster beside the loss of moral riches slowly acquired by civilisation which would result from their triumph. "Everything beautiful which noble man has done for a century past this brutal race wishes to ruin and pervert; but to-day, on the earth's entire surface, half of Europe, Africa and Asia are battling with us for the rights of men and nations."

Indian Paper Currency Ordinance.

DELHI, January 16.
Ordinance is issued as a "Gazette of India extraordinary" to-day amending the Indian Paper Currency Act by substituting the words two hundred millions in place of one hundred and forty millions in Section 22 announced in the Resolution on the Cotton Conference.

CALCUTTA.

Death of Hon'ble Nawab Bahadur Sir Khawja Salimulla G. C. I. F.

CALCUTTA, January 16.
The Hon'ble Nawab Bahadur Sir Khawja Salimulla of Dacca, who had long been ailing, died at his residence in Chowringhee, Calcutta, at 2 o'clock on Saturday morning; the immediate cause of death being heart failure. The remains will be taken by train to Dacca this afternoon for interment. The Governor of Bengal has cancelled his other engagements and meets the procession "en route" to Sealdah station. The Nawab will be succeeded by his eldest son Nawabzada Khawja Habibullah who is now in Dacca.

Detailed Report.

The death of Nawab Sir Salimullah Bahadur, G.C.I.F., K.C.S.I., of Dacca took place at 53, Chowringhee Road in the early hours of yesterday morning. He had been in poor health for some time past and was being treated in his Calcutta house in Chowringhee Road, and seemed to be so much better that about for days ago he was thinking of going back to Dacca, which however had to be postponed on account of an attack of fever, which also gradually went away. On Friday afternoon he showed signs of Uræmic coma, from which, but for a slight intermission, he never regained consciousness. All the resources of scientific treatment were tried. Colonel Calvert, Colonel Deare, Dr. Upendranath Brahmachari and Dr. S. Hussan Suhrawardy stayed the whole night by the side of the patient, but the Nawab Bahadur passed away quietly and peacefully at 2-20. His death is a great blow to the Moslem community of India, and with him passes away one of the most influential personalities which Mussalman India has produced in recent times. It has been decided to take the remains to Dacca. The funeral procession leaves 53 Chowringhee at 3 P.M. this afternoon "en route to Sealdah", halting on the way in Wellesley Square where a Mahomedan service will be held. H. E. the Governor of Bengal has cancelled his other engagements and will meet the procession "en route." The remains will be entined at Sealdah for Dacca. The Nawab will be succeeded by his eldest son Nawabzada Khawja Habibullah who is now in Dacca.

An Imposing Funeral.

CALCUTTA, January 17.
The funeral procession of the late Nawab of Dacca to Sealdah station yesterday, was an imposing one. The bier was followed by most of the leading Mahomedans in Calcutta, and the Governor of Bengal and other Europeans met it in Wellesley Square, the Hon'ble Mr. Lyon and others going on to Sealdah station and seeing the body placed upon a special carriage for the journey to Dacca. There was a large and respectful gathering along this route.

Bengal Co-Operative Conference.

CALCUTTA, January 17.
Mr. Beatson Bell presides at the Bengal Provincial Conference of Co-operative Societies from 20th to 23rd February, Lord Carmichael opening the proceedings.

Musalmanpara Bomb Case.

CALCUTTA, January 16.
Inquest into the death of Head-constable Rambhujan Singh victim of the Musalmanpara bomb outrage was again adjourned till Monday as the hearing of the bomb case before the Presidency Magistrate has not been concluded. It is reported that the Magisterial enquiry into the bomb case will be concluded by Monday.

Monindra Nath Ghose Acquitted.

CALCUTTA, January 16.
The case in which Monindra Nath Ghose was charged with having attempted to take the life of Babu Man Mohon Ghose, Zemindar and High Court Vakil by firing a gun concluded at the Alipore Special Criminal Sessions before Mr. Chotzener, the Additional Sessions Judge. The Jury returned a unanimous verdict of "not guilty" and the Judge accepting the verdict acquitted and discharged the accused.

The Ganga Saugor Mela.

CALCUTTA, January 19.
The great annual bathing festival known as Ganga Saugor Mela which is held at Saugor Island during the early part of the January every year is usually attended by at least 40 to 50 thousand pilgrims from all

TELEGRAMS.

parts of India, Burma and Ceylon. The attendance this year is only about 15 thousand. Out of this number about 50 percent only went after a good deal of persuasion. Enquiry set afoot by the police as to the reason for the extraordinary reduction of the number of devotees showed that thousands kept away as they were under the impression that the "Emden" was still busy in the Bay.

Winter Crops of the World.

CALCUTTA, January 16.
The first general memorandum upon the current winter oilseeds crop of India has now been completed by the Director of Statistics. It shows that the weather conditions have on the whole been favourable except in Bengal, Bihar and Orissa and Assam and in southern and eastern districts of the United Provinces. In these tracts want of moisture owing to deficient rainfall since September has not only hampered the sowing operations but has also affected the growth of the oilseeds crops. Taking all India the total estimated area under rape and mustard is fourteen per cent above the area at this time last year. As regards linseed on the other hand the estimated area is twelve per cent short of the area at this time last year. As regards oilseeds crops in foreign countries such information as is available indicates that in the Argentine the area sown with linseed (flax seed) is three per cent less than last year. The Russian linseed crop is good in quality but below normal in quantity and there will be little for importation. The Russian winter rapeseed crop on the other hand is decidedly above the normal while the Russian summer rape crop is a satisfactory one and the Russian mustard seed crop is fully satisfactory as regards both quantity and quality. In Canada linseed crop is estimated at somewhat less than half that of last year. In the United States it is estimated at roughly eight per cent less than last year.

Major Jell's Escape from Death.

CALCUTTA, January 16.
The "Englishman" hears that one of the narrowest escapes at the front was that of Major Rudolph Jell who will be remembered as member of Lord Minto's staff. He was hit in the jaw by a bullet which passed out through his throat. He is stated to have made an excellent recovery from his injury.

PUNJAB.

The Controller of Hostile Firms in the Punjab

LAHORE, January 16.
Mr Leinsden, Assistant Registrar of Joint Stock Companies, has been appointed Controller of Hostile Trading Concerns in the Punjab.

UNITED PROVINCES.

The Sardhana Tombs at Meerut.

ALLAHABAD, January 16.
The tombs of the Sardhana Cemetery in the Meerut district now in charge of the Catholic Priests of Sardhana are declared protected under the ancient monuments Preservation Act.

The Supply of Electrical Energy to Agra.

The Lieutenant-Governor of the U. P. has granted license to Messrs. Crompton & Co., for the supply of electrical energy at Agra.

Sir James Meston on Educational Facilities.

In an interesting resolution on the report on the public instruction in the United Provinces, Sir James Meston remarks that it is clear that as at present constituted our Colleges cannot continue indefinitely to meet the demands made upon them. In the future, the establishment of new colleges may become necessary, but for the present, the solution seems to lie in a better use of existing facilities. Colleges are congested with students whose inadequate attainments render them unfitted to benefit by university training. The extension of a school course involving possibly the taking over by the schools of some of the college classes, seem to be required as much in the interests of collegiate as of secondary education. As regards the education of the domiciled community His Honour says in European Schools the attendance rose from 4,660 to 5,038. The number reading for Universities in particular shows noticeable increase, and though it would be premature to infer that the community has at last realised the advantages of higher education, there are signs of change for the better in this respect. The examination of the recommendation of the Simla Conference has now been concluded. Some of the measures recognised to be desirable must probably await the recurrence of more favourable financial conditions, but it has been decided to substitute Cambridge local examinations for the present High school examination. Money has been earmarked for Orphanages and with the assistance of the Government of India's grant of Rs. 80,000 it will be possible to effect some improvement in the matter of teachers salaries.

Electricity for Lucknow.

A New Company.

LUCKNOW, January 16.
Messrs. Crompton and Company have issued applications for shares in a limited liability company which they, in conjunction with their Managing Agents, Messrs. Martin and Company, are forming shortly with the object of supplying electrical energy for Lucknow and Allahabad. The scheme has the approval of the Local Government. The capital required is 15½ lakhs and Municipalities will guarantee 4½ per cent on the initial capital for a period of seven years. It is anticipated that a return of 8 per cent will be paid on invested capital.

TELEGRAMS.

Supplanting Enemy Trade.

ALLAHABAD, January 17.
Major A. L. Swan, appointed by the local Government to enquire into the best methods of supplanting the enemy's trade in Bengal, has completed his enquiry and his report will be ready shortly.

Moslems and The war with Turkey.

U. P. Lieut-Governor's Speech.

In the course of his reply to the address presented at Ghazipur to Sir James Meston by the District Moslem League, His honour said, referring to the War, that his duty was the only issue in the mind of every true Mahomedan in this country. To be sure of his duty and fulfil it was his only wish. As a citizen of the British Empire and as a subject of the British Crown, it was his chief and imperative obligation to be loyal to his Sovereign at all costs and in the face of any combinations. When he turned to his religion for corroboration he found the injunctions of his faith there were simple and unmistakable. His duty is to obey his temporal ruler so long as that ruler does not deprive him from obedience to his God. "This, I believe, has been the unswerving attitude of the great majority of Mahomedans in India, but while we honour the promptitude of your response to your duty, those of us who know something of Mahomedans and the deep fervour of their sentiments, have felt no small sympathy with you in the more recent developments of European policy. No community in the history of the world has ever been united by a stronger bond of religious union than the followers of the great Prophet of Arabia. It is therefore idle to ignore the grief which stirs your hearts at the thought that one of the independent kingdoms of Islam is now ranged among our enemies. I need not tell you what you have heard so often already, that Great Britain did its utmost to prevent this calamity, that the great mass of people, and possibly even the army of the Porte, are wholly against the action of their own Government, and that the persistence of the Turkish Oligarchy in its present course means little short of national suicide. All this I take it that you realise. I wish to offer you, as I try to do to all my Mahomedan friends, sincere expression of the sympathy of their British fellow-subjects with them in their anxieties and distress over the calamities of that proud nation whose religion you share."

BOMBAY.

Disposal of Confiscated Cocaine.

BOMBAY, January 16.
In view of the difficulty experienced by Medical Practitioners and other legitimate dealers in obtaining cocaine, the importation of which has now ceased owing to the war, it is understood that orders have been issued to supply drugs to medical practitioners and chemists from the fairly large stock at the disposal of the Government as the result of seizures made by the Excise Department from illicit dealers.

Deputation of the Turkish Subjects to H. E. The Governor of Bombay.

BOMBAY, January 17.
H. E. The Governor of Bombay is receiving a deputation of the Turkish subjects on Thursday.

H. E. the Viceroy's Visit to Bombay.

DELHI, January 17.
H. E. the Viceroy leaves Delhi for Bombay on the 21st instant His Excellency arrives on the 23rd and leaves Bombay on the 25th after inspecting the Lady Hardinge Hospital.

H. E. the Viceroy Visits Bombay and Karachi.

Bombay, January 16.
H. E. The Viceroy will arrive in Bombay on a visit to inspect the Lady Hardinge Hospital on the morning of Saturday next. It is understood that His Excellency will afterwards visit Karachi by sea.

The Nawab Buried at Dacca.

DACCA, January 17.
The funeral of the late Nawab of Dacca took place here to-day in the presence of an immense gathering of Mahomedans, the principal officials also attending and Guards of Honour of Gurkhas and Volunteers being provided.

Weather Report.

SIMLA, January 17.
The weather has been unsettled over a greater part of the country. Rainfall has been nearly general in Bihar, east Central Provinces, Bombay, Deccan and north Hyderabad, and local in Assam, east and north Punjab, south Hyderabad, Mysore, Malabar, southern Madras, Madras Deccan and north Madras coast. A few falls also occurred in Lower Burma, Bengal, Orissa, west of United Provinces, and west of Central Provinces. The principal amounts reported are:—Roorkee, Mussoore, Simla and Ambala 1½ inch; Ludhiana, Akola and Auroatli 1; Nagpur and Raipur 1½; Chanda 1½; Malgaon 1½; Solapur and Bijapur 1½; Belgaum and Aurangabad 1; Prabhani and Gulbarga 1½; Mercara 1½; Trivandrum and Trichinopoly 1½; Cuddalore 1; and Ootacamund 1½.

FORECAST:—Decrease of rainfall in central parts of the country and increase in United Provinces and north-east India.

Notice.

BOMBAY, January 18.
Reuter informs us that nothing received since last night up till one P. M.

జూ బు లు.

విశేషకులకు ప్రకటన.

పోలీసు కానిస్టేబులు-పత్రికాంధ్ర ప్రకటించబడుచున్నది.

I

ఒక సంవత్సరము.

అయ్యా,

మీరు గాని మీ పత్రికాపాఠకులు గాని యీ క్రింది విషయములను తమ ప్రతికూలములను తెల్పు ప్రార్థనలు.

శ్రీమంత్రి పంచాయతీలకు శ్రీమంత్రి పంచాయతీలకు వారు గత పది సంవత్సరములలో ఎప్పుడైనా విద్య నిమిత్తము విదేశములకు వెళ్లినవారలను ప్రాయశ్చిత్త ప్రకారము సంఘములో చేర్చుకొనవచ్చునని, అంతయు నిజమైనది కా? కంచీలో ఇటీవల జరిగిన పదివారాల సమావేశమున గూర్చి చేసిన తీర్మానము తెలియి?

ఒక విద్యార్థి.

II

క వ న ము.

అయ్యా,

కొండలు సులతూ సారములోని 1, 2, వ్యయములను చదువుకొని మంచి వ్యయములను చేసినవారిని బోధించు వ్యయములను బోధించువారిని నవలలు మారుచుండును. మీరు తమను చేసిన వ్యయములను క్రమక్రమముగా కొద్దిదియును కాస్త్రపురాణముల యొక్క, చెలిమిని సంపాదించుకొనగలవు.

పాడి ఉపయోగించు వారిని దీనివలన గుణములు అడిగినవారు యీ క్రింది వ్యయములను చేయుదురు. పురావృత్త వాస్తవములను బోధించు వారిని తమ సారాంశములను కమిటీ చేర్చుచున్నది. రుక్మిణీదేవతల తమలను పాగాకు హోమము పాపములను. తాత్పర్యము. ప్రకృతి వ్యయములను భూలోకమున సాధారణమైన వస్తువులను ప్రసించినవారు ఆయన తన నాలుగు నోళ్లతో నాలుగు భావలతో తమలను, పాగాకు, హోమము, పాపములను ఆవిష్కరించు. కనుక సాధారణమైన వస్తువును ఉపయోగించు చున్నవని చెప్పుచున్నారు.

వ్యయించు వారిని ప్రసించిన, కి|| పాపములకు కలిమివారికి|| నగడిముగ మద్యములను నమృతములకు|| దగడ చివ్వులను తేనెను. ఖగవానములతో కాలకంఠులను కె|| తాత్పర్యము. పాపములకు, సతిమెడికి, మద్యములను, ఆమృతములను ఈ 4 వస్తువులను ఎగిరిపోయి తేనె విచ్చుతోడ ఈశ్వరుడు పలికెను.

అత్య మారు వారిని ప్రసించిన భాగవతములోని ఆ వె. వారిజాతులందు వైవాహికములందు ప్రాణవైరమున భంగమందు. చికిత్సగోతులను జన్మరక్షణమందు బాంధవ్యము పొందినది. ఈ వ్యయమును రాక్షసగురుగు శుక్రాచార్యుడు బలిచక్రవర్తి ను కక్రముని బోధించిన నీతిగనుక ఇది రాక్షసనిగాని మానవనిగాదు. దీనిని మానవ నీతిగా నెంచుకొని భావము బొంతుల తగదు. ఇట్టి పద్ధతియులను కల్పనచేసినవారికి విడివి కెట్టలయినని కొరుకున్నారు. చంద్రాక్షణము దెలిసిన వారందరూ చుట్టితములగు వ్యయములను ప్రాయశ్చిత్త నీతిని బోధించు వ్యయములను వ్రాసి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మును ఆవరించుకొన్న మూలములను తొలగించుట నని ప్రార్థించుచున్నాను. (వె. స.)

III

చింతలపూడి ట్రస్టు హాలు.

అయ్యా,

ఇప్పటికి మీరు 15 సంవత్సరములకు పూర్వము మా గ్రామములకు కొందరి చేత మా గ్రామములకు దొరక రీడింగు రూము నిర్మించబడిన దానిని నిర్మించుటలో ఆపక మా గ్రామంలో సులభమైన గానము ముగియగా, అనూకాంతముగ వారు పాపములను ప్రకృతి ప్రాప్తి హావచి యా సభాసభలను నెలకొల్పటలో విక్రీలి పాటు పడిరి. వారు ఈ గ్రామములో ఉన్నతకు విదేశ ప్రతి ఆదివారము సభాసభలను నాసభకు "మధుపావర్జిత" సమాజము నామంబడి సమాజ పోషణకు గాను కొందరు మెంబర్ల నేర్పరి యా సభాసభలకు వచ్చించి మధుపానాది దుర్వ్యసముల చేత కనునకు సంభవించిన అవ్యయములను

లకు బోధించుచు వెళ్ళుచున్న మంచిమార్గములోనికి దించి. సమాజము 1902వ సంవత్సరమునకు వారు గా తీసికొని కృపించిపోయినది. సమాజ మందిరములో కొంతభాగము మా గ్రామములకు సోక వైశ్యులకు అదైదు యియ్యబడినది. ఆ అదైదు సాములను ఎవరు ప్రమాణములనుండికో విలాగున వినియోగించుచున్నారో వికారియేయి. గ్రామములో కొందరు ఎవరో వాస్తవాలను తెప్పించుకొనుటకు అడిగి పుచ్చుకొను చున్నారనియు, మరికొందరు మాస్టరులో బంతియారు కొను వారడిగి పుచ్చుకొనుచున్నారనియు మాత్రం చెప్పుకొనుచున్నారు. "విక్రీలేనివారి సాత్తు దివాణమువారి పాల్గొంటు" సమాజము తాలూకు దెంచుటకు గ్రామములో నోరుగలవారి గృహముల వాత్రయించినవి.

ఇప్పటికి చిరకాలమున నెంతో నింపునాంపుల మెక్క మడిచిన ముద్దులను వినువారికి వసంతకాలపరభృతా రావములు జన్మితమైన "మధుపావర్జిత" సమాజాధిక శేడు నోటకమాటలైన పలుక నేరక కృపించి ద్రావణ్యం యందు ట్టుండ నియమైకొంతకాలము లిలయిందగట్టు భయాత్మకములు పాడుకొలుపుచున్నది. ఇందును గురించి యిప్పుడైనా మా గ్రామధిపతి గ్రామములను ప్రాప్తి హో వెట్టి కొంతసాము చుచులములను వసూలుచేసి సమాజ మందిరమును మంచినిలిపి. కెట్టి నిర్మితులపై నిలవబెట్టి సమాజమందిరము తాలూకు దెంచుట సమాజమందిర మున జేప్పించి పున్నెముగట్టుకొని వన్నె కెక్కెదరని నమ్మ చున్నావను.

వనమాల కేశవదాసు.

IV

బెడవాడ బ్రాహ్మణ సంఘసంస్కరణము.

అయ్యా,

1907 నవంబరు 17-వ తేదీనకు సరియగు పరాధవనము నందుం పొలునకు గల మాట్టలవాస్తవముల బొడవాటి వెంకటప్పయ్య, మద్రాసు బుచ్చయ్య, తాడంకి వెంకటనరసయ్య, పాటిబండ వెంకటనరసయ్య, నూరి వెంకటనరసింహంగార్లు ఇంక ననేకమంది చేరి నొప్ప సభజరిపి, ఈ దిగువ ఖరారు నామాను వ్రాసికొని దస్కతులు చేసిరి.

"కర్మాశ్రమధర్మములకు భంగకరము నాకాయాత్రచేసి నట్టియు, విశేషాసము చేసినట్టియు, బ్రాహ్మణులతోను, శ్రీ పుణ్యవాహము చేసినవారితోను, బాత్మంతలతో కలిసి భోజనము చేసినవారితోను, ఆట్టివారితో కలిసి భోజనము చేసినవారితోను, భోజనము చేయుట బ్రాహ్మణ ధర్మ మునకును, బ్రాహ్మణులచారమునకును విరుద్ధమని మేము మనఃపూర్వకముగా నమ్ముచున్నాము. అట్టి వారితో నిదివరకు తెలిసి గాని, తెలియక గాని మాలో నెవ్వరయిన భోజనము చేసిన వారమున్నయెడల వారము ఇప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొను చున్నాము. "ఇంకటి నెడి అట్టివారితో నెన్నడు భోజనము చేయ ము." ఈ నిబంధనలకు మేము ప్రమాణపూర్వకముగా నొప్పు కొనుచున్నాము. ఇందుకు విరోధముగా నడుచుకొనము. ఇం దుకు తప్పినయెడల మా యిచ్చదేవతాభక్తికి తొలగినవారమగు చుము. ఇందుకు త్రికరణభుక్తి గ నొప్పుకొని ఈ దిగువ దస్కతు చేయుచున్నాము."

ఈమధ్య దాసువారియిట్లో సమారాధనచేయునప్పుడు ఈవైది శిష్యులనుబడినవారు వెల్లి భోజనము చేసియుండిరి. దాసు త్రివిక్రమరావుగారు ఇంగ్లండు వెళ్ళుటచే నాకాయాత్రచేసియుండిరి బాత్మంతలతో భోజనము చేసియుండిరి. శ్రీ పుణ్యవాహము చేయించిన ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ గారు వీరియింట ననేకపర్యాయములు నిడిచిచేసియుండుటచే ఏకపక్షి భోజనము చేసియుండిరి. ఈ త్రివిక్రమరావుగారి వీరందరిని వైది చేయబడిన ఘోరప్రమాణపరాధము కాబోలును గంగను కడించుట. దీనిని ఒట్టిమాడగా మాయూరిలో సంఘసంస్కరణపరాయణులే అనేకు లున్నారని మాచన కాన్పించుచున్నది. కాని మీరు దాసువారియింటికేగాక తతియ్య ప్రదేశములకును నిస్సంశయముగా నెప్పుడు వెళ్లెదరా? అప్పు డే వీరి విశాలస్వాదయభావముల వెల్లడికాగలవు. 1907 సం వత్సరమునకు 1914 సంవత్సరమునకే ఇంక భేదము కన్పించు చున్నదిగా? ఇంక ముం దెట్టిమార్పులు మన సంఘస్థితియం దును, మన దేశస్థితియందును ఎటుల పొడసూపునో నూహించు తురు గాక.

"అభివృద్ధి."

V

వర శతీసంఘము.

అయ్యా,

నేటిదినము మా తాలూకా కచేరియందు పురజనల సభయొకటి యిచ్చటి సెకండరీస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుని అధిపత్యముక్రింద జలుపబడినది. కొండలు వర్తకులును, నద్య గులను, వ్యవసాయదారులును, కంట్లాట్టరులును, నితర పెద్ద మనుష్యులును సభకు వచ్చిరి. అప్పుడీ ప్రాంతమందలి పరపతి సంఘముల ద్రవ్యగాన పరిపతిసంఘముల గుఱించి యాపవ్య సింపుచు నిచ్చట నొక నగరనిధి స్థాపించుటవలన గలగు లాభ ములగుర్చి వివరముగ బోధించిరి. ఈ తాలూకా మెట్టతాలూకా ఈ గ్రామాదులందలి సంసారులను, చేలివలచే జీవించు. వారును, సామాన్యులుగా వీరలు. అనేక సమయములందు ఆవ సరముకు సాము దొరకక చిక్కులబడుచుండురు. కిహస్సీలు చెల్లింపవలసిన సమయమున వెంటనే ధాన్యము అమ్మకము కాదు. ధనమవసరము. అట్టియెడల వారు ఋణదాతల చేతు లలో జిక్కుకొందురు. తాత్కాలికముగా సహాయము లభించినదన్న మాటయేగాని, యీ సహాయమే వారి వినాశమునకు బునాదియగుచుండును. ఇటుల రెండుమూడు పర్యాయములు తటస్థించినచో వారి సర్వస్వము నున్నయగును. మిలితేని వట్టిగాను ఋణదాతల బాధ తొలగుటకును, క్రమమైన ధర వచ్చుకలకు తమ పంట ధాన్యమును నిలువజేయుటకు సంసారులు సమర్థులగుటకును వరపతి సంఘములు ను నగర నిధులును ముఖ్యముగ మనదేశమున నవసరములు. ప్రస్తుత కాలమున నున్న తిక్కెన సర్వదేశములందును నిట్టిసంఘములు మహోపకారమును జేయుచున్నవి.

ఈసంఘములందుట కలన పేదలకు అవసరసమయము లందు సులభమగు వడ్డీతో అప్పు దొరకగలము. వారాయప్పు వీలుననుసరించి స్వల్పమొత్తములను జెల్లింపుచు దీర్చుకొన వచ్చును. ధనములేక ఋణము చేయవలసి వచ్చుటచేత వర్తకుల నాశ్రయించుట వారు వెల్లి బాధలపడుట, గౌరవమున కాళలు వదలుట మొదలగు అవదలు తొలగును. ఇటువంటి లాభముల నెన్నింటినో, సాధ్యశ్యముగ నుపస్థాపకులు బోధించి, యాదివయమున గవర్న మెంటువారి చట్టములను, వారి సాకర్యములను, గవర్న మెంటువారి యత్యాదరణమును, విశదీకరించిరి. తుదకు కొందఱివయమున బనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. మాతాలూకా నీరస్తాదారుగారు మెదలగు కొందఱునితోగలిగి సంకతులను గ్రామమందలి పారిశ్రామికజనము నకు దెలిపి, వారినికసంఘమున జేర్చి, సాయపడనుద్యుక్తులై, వర్తకులలో నొక ప్రముఖుడు తన కీసంఘములవలని లాభములం తగా దొంచుటలేదనియు, ఒకవేళ లాభ మున్నట్లొప్పుకొనినను పరిపాలనమున శ్రమలు పడవలయుననియు దెలిపి ఎంతవికారిం తెలిపినను ఆటమంటి సంఘమున జేరనొల్లదయ్యెను. సభలోని తక్కిన వర్తకులందఱును వానిమార్గమునే బట్టిరి. కొందఱి ఉ ద్యోగులయు, విద్యాధికులయు ననుతాపమును వాడ నీపుర మున నొక సంఘ మచిరకాలముననే యేర్పడి జనోపయోగము గ నుండగలదని నమ్మకము దొంచుచున్నది.

ఒక విశేషకుడు.

కంపాకోడరు వెంకటస్వామినాయుడుగారు :- మీరుపుడు రాజును పౌండ్రవరమున పనిచేయుచున్నారు. మీరు తానుండు అనుష్రుతికి వైద్యార్థము నెల్లువారిని చాలప్రీతితో ఆదరింపు వారి నెల్లర నొక్కతరునబాచి కడుపగ్ర త్తగ వైద్యసహాయము నొసగువారు. మీరు డబ్బెనుండి మతియొకపోటికి బదిలీవేయ బడినట్లు తెలిసి, యచటివారు చింతాక్రాంతులై వారి నన్ను పి న యుండనిచ్చుట కళికారలు దయచేయకలయునని ప్రార్థించుచున్నట్లు ఒక్కరు వ్రాయు చున్నారు.

ఒకవర్ష వర్షంతి:- ఈ నెల 10 వ తేదీనకు జెంకురూ లోని వెంకటమునిశ్రేష్ఠిగారిపాస్టరుకు వర్ష వర్షంతుల్యత్సరము, కారదా సంఘమువారి ప్రాపున, జరిగెను. పుట్టణశ్రేష్ఠిగారు అగ్రాసనము నలంకరించిరి. ప్రముఖుల నేకలు సభకు దయ చేసియుండిరి. వైశ్యబాలురు నీతిబోధకములగు నాటకము లను చక్కగ ప్రదర్శించిరి. అనంతరము హస్తలరిపొర్లు చదు వుబడెను. ఈహస్తలు కాశ్యతముగ జరుగునిమిత్తము ముచ్చడి నేలు రూపాయలు గవర్న మెంటువారి స్వాధీనము చేయుటకు స్థాపకు లుద్దేశించియున్నారని తెలియజేయుబడెను. హస్తలు నకు 12 నేలు రూపాయలు విలువగల ఒకభవనముకట్టి రాజుధిలో కొనబడెను. టిపోర్లు చదువబడినమిత్రులు గంధపుష్ప తాలూకాలో పంపకముతోటి సభ ముగింపునకు చేబడెను.

కృష్ణా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు.

మన రాజధానియందు ఇప్పుడున్న సంఘములన్నియు సామిచ్చి పుచ్చుకొనుటయే ముఖ్యకార్యముగ నిర్వహించుచున్నవి. ఇందులకు సంఘములు మూడుతరగతులగు నున్నవి.

(1) పల్లెటూళ్ళలోని పరపతి సంఘములు (Rural Societies) (2) బస్టిలలోని బ్యాంకులు (Urban Banks) (3) జిల్లా లేక రాజధాని బ్యాంకులు (District or central Banks) వీనిలో మొదటితరగతిని దేశసామాన్యమునకు నెక్కువ ఆకర్షకము. రైతులకు ఎక్కువ ప్రయోజనకరము. సామాన్య కారు చేతులలో చిట్కొని యందు సామాన్య వ్యవసాయ కారులకు మహాపకారము గావించును. ఈ సంఘములో గ్రామస్థులు సభితులగు నుండును. వారి యందలి ఆస్తియొక్క మొత్తములో సామాన్యముగ 8 వ వంతు మాత్రమే వారు ఆ సంఘ రూపకముగ ఆస్థువుచుకొన గలరు. 80 వేల రూపాయల ఆస్తిగల 20 మంది రైతులు సంఘమును స్థాపించుకొని నచో వీరి సంఘమునకు నియోజకగతి అప్పు 10 వేల రూపాయలు మాత్రమే. ఈ అప్పును వీరుతమ జిల్లాలో జిల్లా బ్యాంకు లున్న యెడల ఆ జిల్లా బ్యాంకు నుండిగాని, లేనిచో ఇతర జిల్లా బ్యాంకులు, లేక రాజధాని బ్యాంకులనుండి గాని తెచ్చుకొన గలరు. వీరికి అనగా (వీరి సంఘమునకు) సామాన్యముగ 10 అకార వడ్డీచొప్పున అప్పు ఇయ్యబడును. వీరి సంఘము వీరు ఇవ్వవలసినది కావలసిన వారికి 0-12-0 చొ అప్పు ఇచ్చెదరు. ఈవిధముగ స్వల్పవడ్డీకి అప్పు లభించుచు నభివృద్ధి లో వాకి యుండి ఇచ్చుకో లేక పోయినను తదితర లందరు ఆ అప్పునకు బాధ్యులే కావున ఎవరిమీద ఆ ఆభారము పడగలదో అది అప్పువుచున్నవాని మంచిచెడ్డ లన్నియు ఆయన స్నేహితులు కనిపెట్టుచుండును. అందువలన పరస్పర శ్రేయస్సును వీరు గోరుచుండును. మితిమించి వ్యయము చేయుచున్నపుడు ఒకరినొకరు మందలించుకొందురు. ఇదియే పరపతిసంఘములవలన గలుగు ముఖ్యలాభములు. సంఘము బ్యాంకునుండి అప్పు తెచ్చుకొని, ఇయ్యనిచో వ్యాజ్యమువేసి దీక్షిని పొందినవిమ్మట ఆదీక్షిని పల్లెటూరి సంఘములో ఎవరిమీదైన అమలు జరుపుకొనవచ్చును. కావున గ్రామ సంఘములకు ఇచ్చిన సామ్యముగూర్చి ఇంచుకైన భయము లేదు. మొట్టమొదట వారి ఆస్తిలో 8 వ వంతుకన్న అప్పు ఇయ్యరు. రెండవది, వారిలో ఒకరి అప్పుకు తక్కిన ప్రతివారును జవాబువారి చేయుదురు. మూడవది దొరతనమువారు విశేషముగ సామ్య వ్యయముచేసి ప్రతి ఆరు జిల్లాలకును ఒకడిపూర్తి టీకలెక్కువను కో ఆపరేటివ్ అసోసియేటు రిజిస్ట్రారుగా నియమించినవారి చేతికింద 10 మంది ఇంచెక్కువను ఉంచి, వీరిచే ప్రతిగ్రామ సంఘముయొక్కయు, ప్రతిపక్షిజిల్లా సంఘముల యొక్కయు లెక్కలను సంవత్సరము సార్లు తనిఖీ (Audit) చేయించుచుండును. ఇంచుమాలమున ఏసంఘపుస్థితి యెట్లున్నది. ఈయుద్యోగుల కప్పటికప్పుడు స్పష్టముగనుసంపూర్ణముగను తెలియును. నాల్గవదిసంఘముల కప్పుడు అప్పుకావలసియున్నను, అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారువారి ద్వారానే వారు జిల్లా బ్యాంకునకు గాని, రాజధాని బ్యాంకునకు గాని దరఖాస్తును, పంపుకొనవలెను. సంఘముల స్థితిగతులను సంతృప్తముగ నెరిగిన ఈయుద్యోగి యెవరికెంతసామ్య ఇయ్యవలసిని నిర్ణయించును. కావున వీరికి అప్పు యిచ్చుటకుం దెట్టి అనుమానమును లేదని తేలుచున్నది.

మన కృష్ణా జిల్లాలో ప్రస్తుతము 36 గ్రామసంఘములు గలవు. ఈసంఘములన్నియు కృష్ణా జిల్లాలో జిల్లా బ్యాంకులు లేకపోవుటచేత చెన్నపురియందున్న (Central Bank) రాజధాని బ్యాంకునుండి 1,56,000 రూపాయలు అప్పు తెచ్చుకొని యున్నారు. ఇట్లు అప్పు తెచ్చుకొనినందువలన గలుగు లాభ మంతయు చెన్నపురి బ్యాంకుకే పోవుచున్నది. మన జిల్లా బ్యాంకు నున్న యెడల ఈయపుంతయు మనమే యియ్యగలము. అంతే కాదు, మన బ్యాంకునందనే ఈసంఘములు అప్పు పుచ్చుకోవలెను. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారువారే, అట్లే సిఫారుసు చేయుదురు. మరి యువందలకొలది మైళ్ల దూరముననున్న చెన్నపురి (Central) బ్యాంకు నుండి మన జిల్లాలోని నా గాయతి పు, కాతరం, వడ్లమన్నాడు, వెంకటాపురం, మున్నగు గ్రామములలో వారికి అంతంత సామ్య ఏర్పరచు మిగిల యియ్యగలిగిరి? వైననుండు గ్రామసంఘములకు వర్తించెడు నాలుగు అంశములే ఈచైర్యము నియ్యగలుగుచున్నవి. ఇంతేకాదు చెన్నపురి బ్యాంకు రాజధానికంతయు నింత సామ్య నియ్యజాలదు. 44 లక్షల రూప్యములతో నడివ్యవహరించుచున్న క్రొత్త గ్రామ సంఘములను స్థాపించినయెడల వారికి తగినంతసామ్య నది

యియ్యజాలదు కావున క్రొత్త గ్రామసంఘములను దొరతనము వారు రిజిస్ట్రారుచేసి స్థాపించుటకు ఆభ్యంతరము కలుగుచున్నది. మన జిల్లా బ్యాంకుయొక్క యెడల ఇట్టి ఆభ్యంతరము గలుగజేయదు.

కావున జిల్లా బ్యాంకును స్థాపించుట కావశ్యకమును దానివలన ప్రయోజనమును స్పష్టముగచున్నవి. రమారమి రెండువేల గ్రామములుగల మన జిల్లాలో రిగ్రామసంఘము లుండుట మనకెంతయు కష్టమనును, సిగ్గును గల్గించవలెను. ఇంక నాసంఖ్య వృద్ధియగుటకుగూడ జిల్లా బ్యాంకును స్థాపించి యెడల అవకాశములేదు. జిల్లా బ్యాంకుయొక్క ఆవశ్యకము తెలియుచున్నది. కాని దాని ప్రయోజనమేమి? దాని నిర్మాణ మెట్టిది? సామ్యుత్పత్తివలెను? ఎంతవడ్డీ గిట్టును? ఈవివరములు తెలిసికొనకయే ఎవరును సామ్యునియ్యదు. కావున ఈవిషయమును మనము యోచింతము.

జిల్లా బ్యాంకును స్థాపించుటకు సామాన్యముగ లక్ష రూపాయలు మూలధన ముండవలెనని దొరతనమువారి యభిప్రాయము కాని, మన కృష్ణా జిల్లాలో బ్యాంకులను పించునెడల 50 వేల రూపాయలు మూలధనమున కంగీకరించివారు. ఈ 50 వేల రూపాయలను భాగస్వాములు వెంటనే ఇచ్చి వేయవలెను. ఈ భాగము 1 కి 100 రూ. చొ. 50 భాగములుగల సామ్యును సమకూర్చవలసియున్నది. ఒకవంతు బంధు, బెజవాడ, గుడివాడలలో జరిగిన ప్రయత్నములవలన 400 భాగములు పుచ్చుకొనబడినవి. ఇంకను నూరుభాగములు మాత్రమే యున్నవి. శ్రీ చల్లపల్లి కుమారరాజుగారు 40 భాగములను, శ్రీమనగాల రాజుగారు 30 భాగములను బుచ్చుకొనియున్నారు. బ్యాంకు ఈ మాసములోనే ప్రారంభింపబడును. భాగస్వాముల బాధ్యత గ్రామసంఘములలోవలెగాక తమ భాగముయొక్క మొత్తమంతో అంతేయుండును. ఇది తిమిపెడ కంపెనీ

ఇచ్చిన సామ్యుకు ఏమిలాభము గలుగునో యోచింపవలెను. బ్యాంకుకువచ్చు సామ్యు రెండు విధములు. 1. భాగస్వాములు భాగములకు గాను ఇచ్చు సామ్యు 50,000. 2. భాగస్వాములు ను, ఇతరులు ను బ్యాంకులో నిలుకచేసికొనసామ్యుకు నూటికి నెలకు ఆ. 8 చొ. వడ్డీ ఇయ్యబడును. భాగములు నిలువ చేసికొనిన సామ్యు అంతయు నెలకు నూటికి ఆ. 10 చొ. గ్రామసంఘములకు అప్పు ఇయ్యబడును. నూరురూపాయల భాగముల మొత్తము, నూరురూపాయల నిలువసామ్యు ఉన్నయెడల, 200ను గ్రామ సంఘములకు ఆ. 10 చొ. అప్పిచ్చి, నిలువసామ్యుదారులకు ఆ. 8 చొ. లాభమిచ్చినచో, భాగస్వాముల మూలధనము నూటికి నెలకు ఆ. 12 వడ్డీగిట్టును. (ఆ. 10) + (ఆ. 2) అట్లే 100 రూ. మూ. ధనమును, 200 రూ. డిపాజిటు (నిలువ) సామ్యును ఉన్నయెడల 800 రూ.ను గ్రామసంఘములకు ఆ. 10 చొ. వడ్డీకచ్చుటవలన, నిలువసామ్యు 200కు ఆ. 8 వడ్డీపోను, మూలధనము నూటికి ఆ. 10 + 4 = 14 ఆ. వడ్డీగిట్టును. అట్లే 50 వేల రూపాయల మూలధనముగల మన బ్యాంకులో నిలువసామ్యు 1 లక్ష రూ. ఉన్నచో నూటికి ఆ. 14 వడ్డీగిట్టును. ఇందులో రెండు అకారలు రిజర్వుకు ఖర్చులకు తీసివేయగా నూటికి సామాన్యముగా ఆ. 12 వడ్డీరాగలదు. ఆరునెలల కొకసారివడ్డీ ఇయ్యబడును. అప్పు గ్రామసంఘములకు తప్ప ఇతరుల కెన్నడును ఇయ్యబడదు. డిపాజిటు మాత్రము, వారి డిపాజిటు సామ్యులో 4/5 వరకు అప్పు ఇయ్యబడును. నిలువసామ్యు ఎక్కువ అయిన కొలది మూలధనమునకు వచ్చు లాభములు చేరును. నిలువ సామ్యు మన జిల్లాలో విశేషముగ వచ్చునటుటకు సందేహము లేదు. నెలకు నూటికి ఆ. 8 చొ. ఆరునెలల కొకసారి వడ్డీ వచ్చు పద్ధతిని ఆవలంబింపని భాగ్యవంతులు కొలదిమంది మాత్రమే యుండును. నిలువసామ్యు ఎంతయున్ను ను బ్యాంకులో ఖర్చు అగును. గ్రామసంఘములకు నూతనముగ స్థాపించెడి గ్రామసంఘములకు ఇతర జిల్లా బ్యాంకులకు సామ్యు వెచ్చింపబడును. నిలువసామ్యులైన నిలువదారులకు ఎన్నడును ఆ. 8 కంటె ఎక్కువవడ్డీ ఇయ్యరు గనుక, వడ్డీలో వైరెండ జాల భేదమువలన గలుగు లాభమంతయు భాగస్వాములకే లభించును. అంధ్రదేశ మంతయు ఒక్కటిగానున్న తెనాలి జిల్లా బ్యాంకులో నెలకు నూటికి రూ. 1-0-0 చొ.ను మద్రాసు సెంట్రల్ బ్యాంకులోను రూ. 1-4-0 చొ.ను లాభములు కోరుచున్నారు. కేలం, కోయంబత్తూరు, తిరుచునాపల్లి, కంభం, కోణం, చిత్తూరు, మున్నగు పట్టణములలో నిలువసామ్యు విశేషముగ నుండుటచే లాభములుగూడ వారుగా వచ్చుచున్నవి. మన జిల్లా బ్యాంకుకూడ మంచి లాభము తప్పక రాగలదు.

మద్రాసు సెంట్రల్ బ్యాంకు మూలధనము రెండులక్షలు, నిలువ సామ్యు 40 లక్షలు. ఇతరసామ్యు వందలకొలది మెళమూరమున ఉన్న గ్రామములలో, అప్పుగ నిచ్చుచున్న న ఇంతవఱకు కడచిన ఆరు సంవత్సరములలో ఒక వ్యాజ్యమైనను వారు వేయ నరసములేకపోవుటయు బట్టి చూడ అప్పులు ఎంతవఱకువచ్చు ముగ వమూలగునో తెలియగలదు. ఇదియే కో ఆపరేటివ్ సంఘముల ప్రత్యేక ప్రయోజనము.

జిల్లా బ్యాంకులలోని భాగములను బ్యాంకుకు తప్ప భాగస్వాములు ఇతరులకును అప్పులకుగాను జప్తుచేయుట ఆప్తువలన నిషేధించబడినది భాగములవైని లాభమునకు ఇన్ కంటాకున్న కట్టరాదు. బ్యాంకుయొక్క లావాదేలీలకు సాంపు డౌబ్లీ, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులేదు. బ్యాంకుకంతయు దొరతనము వారిచే నియమింపబడిన పెద్ద ఉద్యోగుల ఆదరణక్రిందను, అధికారము క్రిందను, తరివీరుక్రిందను జరుగును. మన ఆసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారువారు ము. రా. రా. కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఎక్కువ ఉత్సాహముతో బనిచేయుచున్నారు. వారు 10 భాగములను తీసికొనియున్నారు.

బ్యాంకులో గ్రామసంఘములుగూడ భాగములను బుచ్చుకొని తమపక్షమున కొందరి బ్యాంకు డైరెక్టురులకు ఎచ్చుకొను హక్కును గలిగియుండును. (కృష్ణా పత్రిక).

ప్రచించివారి ప్రకటన.

లండను జనవరి 15:—దొరతనమువారు పార్లమెంటులో ఈక్రిందివిషయములను ప్రకటించిరి:—సముద్రతీరము మొదలు కొని లిస్ వరకు తీరమును ఫిరంగులయధము జరిగినది. మన సేనలు బంబాయ్ లో జైతు, బెనలెకేరగజాలలో ముందుకు వెళ్ళినవి. అగ్రాసుకు ఉత్తరమున నున్న జోవు వద్ద మనసేనలు జర్మనుసేనను సన్నిలతోపాడిచి అగ్రాసు మొదలుకొని లిల్లివరకు నున్న కోడునుపట్టుకొనినవి. లటార్ జెట్, సెయింటులారెంటులవద్ద ముఫిరంగులు శత్రువుల ఫిరంగులను ధ్వంసముచేసినవి. శత్రువుల ఫిరంగులను నోరుమూయించి రెంటిని ధ్వంసముచేసిరి.

మనసేన శత్రువులమందుకొట్టును ఒకదానిని కాల్చివేసినది. జర్మనులు కట్టిన మిలిటరీ కట్టడములను ధ్వంసము చేసినది. సోయినన్నకు ఈకాన్యముగా 10 ఫర్మాగుల దూరములో నున్న సెంటుపోట్ అను గ్రామమువై జర్మనీవారుపడి గ్రామములోకూడ ప్రవేశించిరి. మనసేన లింగి వెంటనే అగ్రామమును పట్టుకొనినది. కో నే, రీ మ్యు పరగజాలలో ఫిరంగుల యధము జరిగినది. మనసేన అనేకమార్లు శత్రువుల ఫిరంగులను నోరుమూయించినది. సెంటుమిఫేల్ వద్ద మ్యూజునెన్ వై జర్మనీ జర్మనీవారు వేసిన వంతెనను మనవారు ధ్వంసముచేసిరి. బాయిస్ డి ఎయిల్ పరగజాలలో మనము పటు కొనిన కందకములవై పడిన జర్మను సేనను మనసేన వెనుకకు కొట్టివేసినది. వాన్ జెన్ పరగజాలలో మనసేన జర్మనులతో తీరముగపారి జర్మనులకు వెనుకకుతరిమి కందకముల చుట్టుకట్టియున్న ముండ్లతిగెను తెగగట్టి కందకములను ఆక్రమించుకొనినది.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతినార్త

ఫ్రీ జనవరి 15:—జనవరి 14-న తేదీన ఈ తంతి వార్త ఇండియామంత్రిగారివద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది. ఎయినుస్రాంతమున సోయిజన్సుకు ఈకాన్యమందును పెర్సన్ వద్దను పరాసుపైత్య మధ్యభాగమున రెండు యాధాను కూలపడేశములనుగూర్చి పోరు తీర్మాన జరుగుచున్నది. ఇటీవల పరాసులు ముందుకుపోవుచుండ జర్మను లధికపైత్యములను గొనవచ్చి వీనిలో వొకవోట పరాసును వెనుకకుతోలిరి. కాని యిచట నింకను పోరు జరుగుచునేయున్నది. రెండవ ప్రదేశమున పరాసులు నిలువబెట్టుకొన గలిగియున్నారు. ఎల్లకడలను వారౌ వరణ సిధి ప్రవేశముగ నున్నది. వాష్టేనులో మంచు మిక్కిలముగ నున్నది. పోలండులో రష్యనులను వెక్కువోట్ల జర్మనులుతలపడి యోడి పోయిరి తూర్పుప్రస్యాలో రష్యనులు ముందుకుపోగలిగి వెక్కుగ్రామములను స్వాధీనము చేసికొనిరి. కాక్సులో తురుష్కులుతీరముగ ప్రతిమఱించుచున్నారు. కారాగ్రునలో దారుణముగ జరుగుచున్న పోరాటము రష్యనుల కనుకూలముగ మారుచున్నది. అచట రష్యనులొక పదాతిదళమును పట్టుకొనిరి. మరియొక పటాలమును నాశనముచేసిరి.

ఫెరిపు నిబంధనలు.

అలహాబాదు జనవరి 15:—కంత్రిండుతీవుతో చేర్చి పూర్తిగా జీతము ముట్టుపద్ధతిగల నెలవును పుచ్చుకొను స్వాతంత్ర్య్య మిదివరకు హైకోర్టుఫీపుకోర్టు జడ్జిలుమాత్రమే కలిగియుండిరి. ఇప్పుడే స్వాతంత్ర్య్యము జోజడ్జిలకుగూడ నిండియామంత్రిగా గొనంగిరి.

పోస్టేజి సహ ఉచితము.

వీరవల్లభరాజును పోషించుచు.
వికవిత్తరత్నము కథ—చతురబుచ్చే
మానవోద్ధానము కలంగి పోయెను.
నాక ఆరొగ్గు మునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేటిపి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.
బైడ్మన్, నాసిక్ గోవిందజి,
ఆతిథి నిగ్రహ బౌద్ధధారలము,
22, బ్రాహ్మ, మదరాసు.

నూతన రోమసంహారి.

బే గం సా హి సా వ్.

ఈనూతన రోమ సంహారి
ఒకతూరి ఉపయోగించుట
వలన బేహమందలి యే
భాగమునందు రోమ
మును చెడుపులేక కుద్రము
గాను యెటువంటి మచ్చ
లలేకయును వా ధ లేక
యును ని వర్తిం చును.
చర్మములొక్క స్వభావ
మైన రంగును కాంతిని
బోగొట్టక బేహు (సావ్)
ఇది ఒకటే.

ఇది 6 బిళ్లల పెట్టె 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలాకర్చు 0-6-0
వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బందరువీధి మదరాసు.

చక్కని నువాసనగల సంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్)

ఆటోమోటార్ బహారు అత్యంతమౌనింగువలయును.
నువోహరయినది, నువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యింపక, ఏర్పరచబడిన కొన్ని ప్రయోజనములను మాత్రమే
కలదు. చేతులను మిడగాని, కొలుమిడగాని కొన్ని
బాటలను జేసికొనినయెడల నువాసనలతోనూ పూలతోనూ
తోనే నూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన నేయిరకముల
ప్రయోజనములనుండి తీసుకొని అత్యంతమౌనింగు నువాసననుభవించు
చుటయు అత్యంతబహుళ ఇవ్వవచ్చు విధానమును
బాధించునది. వారితోపున తీసికొని మాత్రమే
యెరుగు. చిన్నలుండి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతివిలువ 0-12-0,
పెద్దవిలువలవిలువల పెట్టెలయొక్కవిలువ 1-2-0. ఈయత్తలలో
చురగి పెట్టెలవిలువలు మునుమును బాదుచుండు కార్లు దేవక 1-కి
0-10-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువాతే భరించవలయును
సోని వికెంటు-అండ్ ఇండియన్ డ్రెస్ కంపెనీ కంపెనీ,
155, బామా నగరము, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు:— 70వోత్ ఫుల్ మార్కెట్ మూర్తి.
నెం 29, ప్రెసాబుజురగోడు, ప్రకరుబజారునగరము, మదరాసు.

ఈవ్యవస్థ కలిగియున్నది, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల
కట్టెలను మదరాసు రాజధానిలో బిల్డింగ్ కంపెనీలకన్న
మాకంపెనీ గొప్పదియు, కచ్చుకముననియు నయ్యున్నది.
ఇది మాత్రము ముఖ్యమైన పనియగుటవలననే మాత్రమే వారు
అటు మిక్కిలి కృత్యములకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మూడిలిలను

కొన్ని (detachable) గమనింపుడు. కొన్ని (detachable)
(కట్టెముగల, కట్టెముగల) 2 బిళ్లలు చాలాబలిష్టము
సహా యివ్వబడును. సహా ఎక్కువకాలం
మీరు బట్టెలను మునుమును మిక్కిలి. పొగడ
నట్టి యివ్వగలిగియును. దీక్ష పెట్టెనహా వె.
అటుకడు ముఖ్యము. దీక్ష పెట్టె నహా వె.
దీక్ష పెట్టె నహా వె.

నెం 45. 45 రూ నూతనముగా తయారుచేయబడినది
నెం 11 రూ మాడకానుండును. దీక్ష పెట్టె సహా వెల రూ 8.
నెం. 200 పాకెట్ స్టాక్ చిన్నదియు చెయ్యి ఇముడు
లగియు దీక్ష పెట్టె సహా వెల రూ. 6-8-0
కీ. ఎస్. పి. వే. జి. 180/18 బ్రాహ్మ, మదరాసు,
వర్తకులకు ప్రత్యేకపుకలు యివ్వబడును.

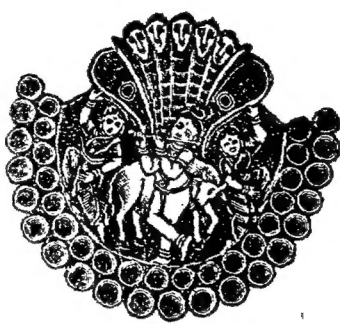
ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా
భాషలో లెగినవలయునట్టి కథలవలె వర్ణితముగను.
చందావద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600
పుటలు) కి సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0
(పోస్టేజిలో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సం
స్కృతము చందా ముంగుగ స్వీకరింపబడును.
వలయువారు:- గా. వారిసర్వోత్తమురావు, ఎం. పి.,
చింతాద్రాపిట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

వైద్యకాయశుభ సంహరించునది.
లవంగా మృత మొక్కటి యే.

ఇది కడుపు పుట్టుక, కడుపునొప్పి, కడుపునొప్పి,
కడుపునొప్పి, పులికేపులు, మలబంధము, కడుపు దోచుట,
కోతు, ప్రేగులబంధము, అరచి, మందాగ్ని, పిని గుడిబి
ఆకలిని, ఆరోగ్యమును తప్పక గలగజేయును. లేనియెడల
భరింపరాని పంపగలము. ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివి 0-8-0
బయటి యూర్లకు 4 అర్థబావిళ్లలకు మాదిరిపంపబడును
“లవంగామృతం” 24, నమ్మాళ్వారు వీధి, మదరాసు.

22-వ నెల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

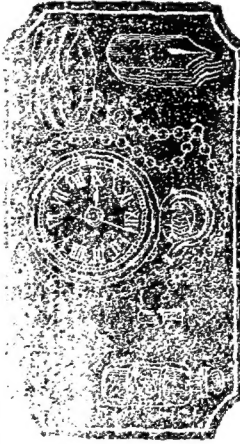

గెజల్ నాగర
1 1/2 సవరము యెత్తు
వెల రూ. 30-8-0.

మతియునివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు
చెక్కినగల, మున్నగునవి తక్కింద శేఖోన్న వర్తకులను
దొరకును. కోనవారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.
సదరక ఇండియా జానలెరి మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, లంక సాలవీధి, సామాకారు పేట, మదరాసు
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
487, Sowcarpet, Madras

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

45 క్రొయసు 6 బహుమతులతో కలిపి రూ 2-14-0 లా మార్కెట్.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బలిష్టమైన లీవర్
మోటార్ లేక నాణ్యమైన యంత్ర
భాగానులతో తయారై యివ్వ
బడి మాత్రముగా వచ్చి యున్నది.
కొంచెమైనను వ్యక్త్యానుమతేతం
దా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వాచి యిదియే, మిగుల
నుండరమైనది. దీని 6 బహుమ
తులవివరం:— (1) నాణ్యమైన
చేతిగుడ్డ, (2) సరిమళ్లమైన అర్ధ
రూ సీసా, (3) సర్వాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గ
లము, (5) వివిధమైన స్ట్రీబినిబ్బు
(6) వివిధములమైన కంపాను.

దక్షిణదేశీ ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.
బి. లర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,
నెం. 1, కోపు వెంకటాచలయ్యార్ నందు, మదరాసు.

వినోదకరమైన తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక ను రేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీలక్ష్మి మనోహ
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1 0 0
యశోధర— ఇం దొకయాదగి తన మగనివైగల యనురాగ
మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికివచ్చును 0-12-0
మనోరమ— మగడు పేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొన తే.
సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీలక్ష్మి వెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికి
వచ్చు సామర్థ్యకలి కథ ... .. అ. 0-10-0
సహాధరవాంఛ— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలపించినను
అన్న కుమారులయొ ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అల్లారాట్టమున కోర్కెనికోడండ్రవలూపము.—
అత్తలు కోడండ్రను వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహాకవిశ్రీ నాథునికీర్తిము. ఆక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో కూడినది 1-0-0
వలయు వారు:— కల్లెక్ బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమేష్ట్రవీధి, సామాకారు పేట, మదరాసు.

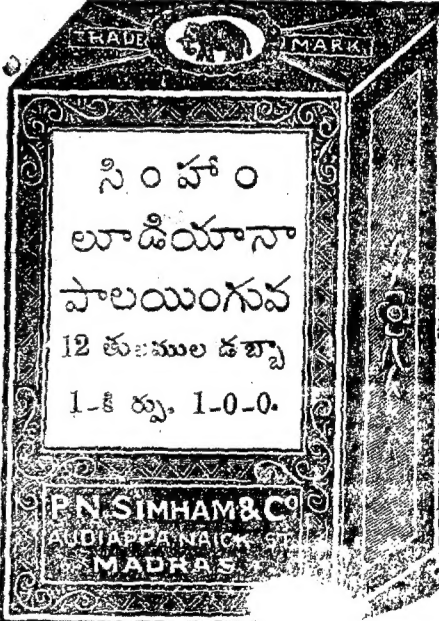
మంచిసమయము! నేనశేష భర్తృపదవి!! నెనుక దొరుకవు!!
ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అల్లారాట్టమున
కోర్కెని కోడండ్రవలూపము అను గ్రంథముకంటే ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్మపడినందున
వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్నగుల మేలైనజపాక
పట్టుపంచలు పంపించినందులకు అనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
పోగా మిత్రకోర్కె పంచలుమ! కేట
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, కచ్చు,
అకుపచ్చు, రోహ, మేళువర్ణం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ
సీయమైనవి, త్వరపడుడు.
రక్తమారనిదివిన్ని 2 1/2 మార పెట్టెలగుల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలాఖర్చులు 0-40
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలాఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

పి. యజ్ఞ. సింహ అందు కంపెనీ.
28, ఆదియప్పనాయనివీధి, మదరాసు.

వనోపధి సా ర్వాపరిల్లా.

ఇది జేహమునందున్న సత్పురుషులను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళ
బోట్లు, పాతవాయుపుబోట్లు, రసపట్టు, రక్తివికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
చుగనును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. సత్పురుషు
గుడ్డివలన వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసాచుండును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును తుడుర్చును. భారత మధువల్లి (తాగుటకు మందు)
చాగవల్లికైలము పైపూతకు ముందు. ఈ రెండుకలిసి సెలరోజుకు సరిపోవు ముందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గజగ. ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.